

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, V., BATHORY-UTCA 21. SZÁM.
(„Falu” Magyar Gazda és Földműves Szövetség.)
Telefon: 11—55—62.
Postatakarékpénztári csekk száma: 25.153.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: Egész évre 4. félévre 2, negyedévre 1 P.
Intézményeknek és jogi személyeknek egy évre 20 P

Budapest, 1938

XIX. évfolyam, 32. szám.

Augusztus hó 7

Öt világrész magyarjai

A seregszemle, amely Szent István évének megünneplésére Budapestre sorakoztatja a földkerekség magyarjainak képviselőit, jelentőségében messze kimagaslik a szentév ünnepségeinek sorozatából. Az öt világrész magyarságának találkozója örömet gyújt minden bizakodó tekintetben s hittel tölt el minden szívet.

A magyar kitartásnak élő példái, a töretlen munkának edzett harcosai jönnek közénk, hogy mindhalálig bizonyosságot tegyenek az óhaza iránti hűségükről. Hogy lelket öntsenek belénk s a világ érdeklődését felénk irányítsák.

Fogadjuk őket a testvéri szeretet örök melegével s gyuljon fel lelkünkben a faji erőnek az a mindent elsöpítő ősi tüze, amelyet az oceánok mérhetetlen hullámai sem tudtak eloltani bennük.

Legyünk egyek velük minden gondolatukban és érzésükben. És tanuljunk tőlük: hogy a hazát nemcsak akkor kell szeretnünk, ha minden jóval el tud halmozni bennünket, hanem akkor is, sőt akkor még jobban, ha mint a beteg édesanya, táplálni is alig tud bennünket.

Akkor szeressük legjobban. Siessünk a betegágyához. Öleljük magunkhoz és csókoljuk bele az életet, amelyet tőle nyertünk...

A Duce születésnapja

Julius 29-én ünnepelte Olaszország a Duce ötvenötödik születésnapját. A fasizta birodalom nagyságának büszke öntudatával ülte meg e napot minden olasz család és kérte a Mindenhatót, hogy Mussolinit minél tovább tartsa meg hazája és nemzete számára.

Az ünnepléshez a magyar falvak hálás és megértő lakossága is igaz szeretettel csatlakozik. Annál is inkább, mert tudja és érzi, hogy nincs a földkerekségen más nemzetbeli hatalmasság, akilhez jobban ragaszkodnék, mint a Duce rokonszenves és sugárzó egyéniségéhez, amely nemcsak Olaszország nagyságát szolgálja, de Európa békéjének biztosításával az elnyomott kis nemzetek boldogulásának lehetőségeit és megvalósulását is.

Az új Európa nehéz válságokkal küzdő vajadásában a legsúlyosabb lázbeteg reménytelen szerepe jutott a mi megcsönkített hazánknak és széttépett nemzetünknek. A lassu halált szánták neki, akik

erre juttatták. S valóban doktor kellett hozzá, hogy a sorvadás folyamatát megállítsa s a halódóba új lelket öntsön.

Ez a doktor a Duce volt. A Duce, akinek ötvenötödik születésnapját ülte Olaszország, de elértéért imádkozik minden igaz magyar hazafi is...

Szárnyat a hazának...

Nap-nap után közlik a lapok a fölemelő híreket, hogy egyes vármegyék, törvényhatóságok, városok, községek, társadalmi alakulatok, tisztviselő karok s magánosok

mint kelnek nemes versenyre a fenti jelszó minél tökéletesebb és hiánytalanabb megvalósítására: Szárnyat a hazának!...

Ha volt időszak a magyar nemzet évezredes történetének viharos századaiban, amely az eieselt hazá fellemelésének egyetemes gondolatát a szívek lüktetésén, lelkek izzásán és akaratok acélosodásán át az eszmei magaslat mindent átfogó fénykörébe tudta vonni, ez az elgondolás sem marad mögötte.

Igen, a csonka ország vérző és alélt teste kellett hozzá s a rab-ságba tört nemzet lelkének letört

szárnyai, a földresújtottság tehetetlen vergődése, hogy megérez-zük és ridegen rászemljünk, mi történt velünk s mi következhetik még, ha fölemelkedni nem tudunk.

Ha a hazának szárnyat nem adunk. Szárnyat, amely magasba lendíti. A vak gyűlölet fennehajzó magaslataig. Az Isten napjáig, amely alatt helyünk van. Az igazság oltárának asztaláig, amelyről mi is részt kérünk és várunk.

Mert jaj volna, ha ezt nem éreznők s még jajabb, ha a megvalósítása minden reményt felül nem mulna...

Lefolyt a Szent István-év egyik legkiemelkedőbb eseménye: „Hűség Tornyt” avattak a Somló-hegyen

A Szent István-év keretében rendezett ünnepségek sorában különös jelentőségű volt a festői szépségű és a Szent István-korabeli történelmi emlékekben gazdag Somlóvidék legmagasabb pontján, a Somlón emelt Hűség Tornoy július 31-iki avatási ünnepségének. A nagy államalapító szent király gondolatai, szelleme, hagyományai ugyanis valami csodálatos fényben ragyogtak fel ezen a vidéken, amelyen Szent István megvívta döntő csatáját a pogány magyarok hadaival. A történelmi hely hagyományai nemcsak arra ihlettek az évforduló megünneplésének gondolatát felvető Somlói Nagybizottság tagjait, hogy méltó külső formában áldozzanak a nagy király emlékének, hanem arra is, hogy az emlékmű felépítése és az ünnepély megrendezése körül is érvényre juttassák Szent István elgondolásait.

Valami csodálatos időszerűséget nyertek a szentistváni hagyományok. Mert csak az alkotó erők testvéri összefogása, a krisztusi tanítások valóra váltása mellett lehetett a kialudt vulkán csucsán megépíteni a hatalmas emlékművet. A magasztos avatási ünnepségen ott voltak és áhítatos szívvel és lélekkel borultak le a nagy király emléket hirdető művészi alkotás előtt mindazok, akik évtizedek óta a magyar erők egyesítése, a keresztény erkölcsöknek a magánéletben, a családi tűzhely körül és az állami igazgatásban való tökéletes érvényesítése érdekében dolgoznak és küzdenek. Ez a tény

emelte ki az általános, jubiláris ünnepségek sorából a Somlóvidék ünnepét és tette azt Szent István Magyarországa melletti országos hitvallássá.

Az avatási ünnep

Az avatási ünnepségre a hivatalos ténylezőkön és rendezőkön kívül kulturvonatok szállították az érdeklődőket, akik benépesítették a Somló oldalát. Pont tíz órakor kezdődött meg az emlékmű tövével felállított tábori oltárnál a szentmise, amelyet Weber Pál veszprémi kanonok pontifikált. Az oltárnál szemben két karosszékekben József királyi herceg, a Somlói Nagybizottság védője és Stolpa József kultuszminiszteri államtitkár, a kultuszminiszter képviselője foglalt helyet. Az előkelőségek sorában jelen voltak többek között: Sehandl Károly dr. m. kir. titkos tanácsos és neje, a Falu-Gazdaszövetség részéről Mayer János ny. miniszter, a Szövetség elnöke, Szekeres László h. igazgató és Ágoston Béla dr. titkár; ott voltak továbbá Szücs István ny. államtitkár, Huszka Jenő kultuszminiszteri tanácsos, Zombory Bertalan földművelésügyi miniszteri tanácsos; Báno Iván, Kolozsváry László, Kühne Lóránd, Meskó Rudolf, Nirssee Pál országgyűlési képviselők; Erdődy Péter gróf, a Somlói Nagybizottság elnöke, földbirtokos; Eszterházy Tamás gróf földbirtokos, Mesterházy Ferenc dr. veszprémi főispán, Berky Miklós alispán, Kenessey Zoltán dr. vármegyei főjegyző, Szalay László dr. egészségügyi főtanácsos, Kajcsos Ferenc j. szágfelfelügyelő, Szentmihályi Károly ráfői prépost, Antal Lajos c. kanonok; somlósárhelyi esperes-plébános, vitéz Nováky Lajos plébános, a somlói Nagybizottság ügyve-

zető-igazgatója, a vármegye egyházi funkcionáriusa, Medgyasszony István műgyemteni m. tanár, a Műemlék tervezője, Bathó Gyula, az OKH titkára, Vasvármegye és Szombathely Kulturális egyesületét Lomoschitz Károly ny. polgári iskolai igazgató és Nyilassy Károly polgári iskolai tanár képviselték; ott volt még Zsembery Gyula kormányfőtanácsos, a Turista Szövetség elnöke, Vándor Mihály dr. kormányfőtanácsos, a Hungária Turista Egyesület elnöke, Barcza Dezső, Jókai-Ihász Miklós, Markos Gyula, Nemes Dezső, Oláh Károly, Orbán Viktor, Torma Károly, Koltai-Vidos Dániel környékbeli földbirtokosok és még sokan mások.

A szentmise alatt a deveceri járási leventezenek régi magya egyházi dalokat adott elő, vitéz Nováky Lajos plébános vezénylese mellett. Mise közben Antal Lajos c. kanonok, esperes-plébános nagyhatású szentbeszédében méltatta Szent István király emlékét és a Hűség Tornoy jelentőségét, melynek felállítását körül Veszprémmegye törvényhatósága, a gróf Erdődy és gróf Eszterházy-családok, az Országos Központi Hitelszövetkezet és a Falu-Gazdaszövetség hoztak áldozatot. Szentbeszédében Antal Lajos hangsúlyozta azt, hogy Magyarországon fennmaradását csak annak a ténynek köszönheti, hogy Szent István letüzte előnek a szent keresztet a magyar földre. Kifejtette, hogy

vissza kell térni a kereszthez és a krisztusi tanításokat kell megvalósítani az egyéni és a közéletben, valamint a családi életben is.

Rámutatott arra, hogy az ősmagyarok Árpádot a pajzsa emelték, a *magyarság Szent István az oltára emelte, hogy onnan legyen irányítója, vezére. Nagyhatású beszédét annak hangsúlyozásával rekesztette be, hogy ha a magyarság hű marad Szent István szelleméhez és a keresztéhez, akkor bizhat a szebb, boldogabb jövőben: az új ezredévben.*

— A Hűség Tornya legyen jelképe

Schandl Károly nagyszabású beszéde

Schandl Károly dr. beszédében hivatkozott a Somlóvidéknek a magyarság kereszténnyé válása körüli szerepére és rámutatott arra, hogy a Somlóvidéken letelepedett és elsőnek a keresztény hitre tért Bulcsu-törzsek érdeme, hogy Magyarország kereszténnyé lett. Ha Bulcsu és törzse annak idején nem veszi fel a kereszténységet, a magyarság ugyanarra a sorsra jutott volna, mint a húnok, a besenyők és a világtörténelem sok, hajdan hatalmas népe. Megemlékezett a Somlóvidéken Szent István-korában lezajlott harcokról, majd köszönettel szolt a Somlóvidék történelmi szerepének megőrzésére érdekében a kormány, Veszprém vármegye törvényhatósága, a gróf Eszterházy- és gróf Erdődy-család, az agrár- és szövetkezeti központ, a *Falu-Gazdaszövetség* és a munkájukkal közreműködő kismembek aldozatkészítései, amelyek lehetővé tették, hogy emlékmű hirdesse minden időknek és minden kornak, hogy ezt a nemzetet a kereszt tartotta fenn ezer éven át.

— Ez a hegy, — ugymond — mely sokezer évvel ezelőtől lángot, tüzet szórt és amelynek belső tüze ott izzik még most is a hegyoldal természetében, méltó arra, hogy hozza Szent István lávaköböl épült emlékművét és

hirdesse, hogy ez a hely a magyar kereszténység forrásvidéke, amely hűséggel ragaszkodik keresztény hitéhez; hogy itt él Szent István szelleme és Szent István országának jövője van.

Köszönő szavakkal emlékezett meg József királyi hercegről, aki vállalta a *Somló Nagybizottság* védőségét, a somló propagandát és az avatási ünnepen való megjelenésével kifejezte, hogy mennyire együttérző a magyarsággal jobban, rosszban egyaránt; köszönetét fejezte ki továbbá *Stolpa József* kultuszállamtitkárnak, aki a kormány képviselőjében jelent meg, Veszprém vármegye főispánjának, az Erdődy- és Eszterházy-családok tagjainak, majd különösen meleg hangon beszélt vitéz *Nováky Lajos* plébánosról, aki fáradhatatlanul dolgozott, valósággal hordta a követ az emlékműhöz.

Nagyhatású beszédét, annak a reménységének hangzatosításával fejezte be, hogy közeledik az idő, amikor már nemcsak a Somló orman, hanem a *Magas Tatra bércén is lobogni fog Szent István zászlaja.*

Stolpa József kultuszállamtitkár méltatta ezután gyönyörű szavakkal a szentistváni szellem nemzetfenn-

— ugymond — a hűségnek a nagy király szelleméhez, a hűségnek, melyet ragaszkodunk a szent földhöz, melyet őseink vére öntözött ezer éven át és hirdesse e torony a magyar élniakarát és élnitűdést!

A szentbeszéd után *Wéber Pál* apátkanonok a veszprémi püspök képviselőjében megáldotta az emlékművet, majd *Schandl Károly* lépett a szónoki emelvényre.

tartó jelentőségét és a kormány nevében üdvözölte mindazokat, akiknek az emlékmű felállításában részük volt.

József királyi herceg gyönyörű szavai

Nagy lelkesedés közepette *József királyi herceg* mondott ezután hatalmas beszédet. Hangsúlyozta, hogy jelenlétével kifejezésre kívánja juttatni, hogy

mennyire egynek érzi magát Somló népeivel a hazaszeretben és annak akarásában, hogy Szent István alapította szent hazánkat régi nagyságában újra felépítsük.

A *Hűség Tornya* mindannyiunk fogadalmát jelképezi, hogy utolsó lehelletünkig követni fogjuk Szent István hagyományait és vállvetett összefelé dolgozni fogunk a drága szent haza újraépítésén, hogy az ne csak ország, hanem a Kárpátok-övezet, isteni egységet alkotó Nagymagyarország legyen.

A toronyra felrepül a lobogó...

A főherceg tomboló lelkesedéssel sokszor félbeszakított szavait azzal fejezte be, átadva a toronyt magasztos rendeltetésének, hogy legyen az jelképe a magyar egységnek, krisztusi hitnek.

A királyi herceg beszéde után, zúgó éljenzés és taps közben a kettős keresztben végződő árboera hatalmas nemzeti lobogó repült fel.

Vitéz *Nováky Lajos* plébános, mint a Somló Nagybizottság ügyvezetője vette át ezután a kilátót. Hálás köszönettel adózott *József királyi hercegnek.*

— Ennek a toronynak, — mondotta többek között, — minden kövébe az erős magyar akarás van beleépítve. A Somló által hajdanán kivett követek úgy kellett összeszedni a hegy oldalán, a vizet és a kavicsot fuvarral kellett a hegyre felhordani. *396 kocsiifuratt kellett igénybevenni. A magyar szívósság és aldozatkésztség emelte ezt a toronyt.*

A szónok beszédét ezzel a fohászszal fejezte be:

— Addig legyen szívós, kemény, bizakodó a magyar, amíg Szent István gondolata, keresztény hite mellett kitart egyéni, családi és állami életben és akkor újra egész lesz Magyarország!

A lelkes éljenzés csillapultával *Malcomes Gyula* báró tett előterjesztést a Somló Nagybizottság megalakítására, amelynek létesítésére *Schandl Károly dr.* tett kezdeményező lépést, majd méltatta azoknak az érdemét, akik az emlékmű létesítése körül tevékenykedtek.

Somogyi Károly somlószlói ev. lelkész a somlóvidéki hegyközösgék nevében köszöntötte azokat, akiknek elgondolása volt a nagy mű megépítése és akik a szép gondolat valóra váltása körül fáradoztak.

Erdődy Péter gróf, a Somló Nagybizottság elnöke, mondotta el ezután záróbeszédét.

— Ez a kilátó, — mondotta — figyelemzett minden magyart, hogy ne csüggedjünk; a magyarság élni fog, mert élni akar és minden meszterkedés ellenére sem lehet országunkat a térképről letörölni.

Ahogy a 437 méteres hegyen megépült ez a kilátó, úgy újra építjük országunkat.

Nem az a fontos, hogy hetvenmilliónyian, vagy nyolcmillióan vagyunk, hanem az, hogy tudunk-e, akarunk-e vállalva dolgozni a magyar jövőért, mint ahogyan a vállvetett csüggedetlen munka hozta létre ezt a toronyt. Ha ezt meg tudjuk valósítani minden téren, nincs az a pokol, amely erőt vehetne a magyarság felett.

Runciman lord, akit Anglia — mint azt előző számunkban megírtuk, — Csehszlovákiába küldött tanácsadóként, augusztus 3-án érkezett meg Prágába, ahol a nemzetiségiek bizakodással fogadták *Runcimant*, míg a csehek ugynevezett „vegyes érzelmekkel” tekintenek működése elé.

Kréta szigetén zendülés tört ki, amelyet azonban a görög kormány hamarosan lever.

A *Távolkeleten* súlyos bonyodalmak

A nagyhatású beszéd után a devcséri járási levante-zenekar a Hiszek egyet játszott a és ezzel a lélekemelő ünnepség véget ért.

Az emlékmű előtti térségen felállított asztaloknál ezerterítékes társasébred volt, a térségen lévő lakónyházakat ellepték a filléres vonatok utasai és a késő esti órákig folyt a vidám ünnepség, a somlói láva belső tüzet sugárzó pompás bor-fűtötte hangulatban.

A *Falu-Gazdaszövetség* által rendezett somló Hűség Torony avatási ünnepség sikere méltóképpen sorakozik azokhoz a kiállításokhoz és ünnepségekhez, amelyeket a Somlóvidék kiíróinak az ország elő társas érdekében a Szövetség már sorozatosan rendezett.

makat okoz a japánoktól támogatott mandu csapatok és a szovjet csapatok közti összejutkozás. Ugy az oroszok, mint a japánok a mandu-orosz határ mentén élnék hadikészülődéseket fejtenek ki; sok szó esik a világ-sajtóban egy új orosz-japán háború lehetőségéről.

Spanyolországban a vörösök átmeneti sikereket értek el a múlt héten, a nemzeti csapatok azonban már visszafoglalták a vörösök által megszállt területeket.

Szociális titkárokat kapnak a falvak

Kultsár István miniszteri tanácsos, az értelmiségi munkanélküliség kormánybiztos, *Antal István dr.* igazságügyi államtitkár jelenlétében július hó 28-án részletesen tájékoztatta a sajtó képviselőit az értelmiségi munkanélküliség elhelyezése érdekében eddig tett és a jövőben tervezett kormányintézkedésekről. A fontosabb adatok a következők:

Az értelmiségi munkanélküliség részére adatszolgáltatás végett kiatótt jelentkezési lapokat 8330-an töltötték ki; a Nemzeti Önellátási Alaphoz 1689 kérvény futott be, Budapestről 345, vidékről 1344.

Az Alap eddig 571 egyén részére folyósított, összesen 1.875.000 pengőnyi kölcsönt.

Az Alap által felállítandó ugynevezett *átképző tanfolyamokra* eddig 8824-en kérték felvételüket, akik közül *1013-an a mezőgazdasági ismeretekben való kiképzésüket kérték.* Az első tanfolyamok egyébként augusztus elején indulnak meg; lesz Futura-, Hangya-, fakereskedelmi-, egyesített baromfi-, tojás-, vad-, és gyümölcskereskedelmi-, végül magkereskedelmi átképző tanfolyam. Az értelmiségi munkanélküliek közül eddig körülbelül 9000-et sikerült elhelyezni, még pedig az államnál és önkormányzatoknál 6400-et, bankoknál nagypárnál és kereskedelemben 769-et, nyugdíjasok helyébe elhelyeztek 400-at, végül ide kell számítani azt az 571 egyént, aki önellátási kölcsönt kapott.

A falu szempontjából a legnagyobb jelentősége a kormány ama elhatározásának van, hogy

mintegy ezer fiatalembert fog elhelyezni a falvakba a falusi jegyzők tehermentesítésére.

Ezeknek a fiatalbereknek elsősor-

ban a *falusi lakosság szociális ügyével való foglalkozás* lesz a feladatuk. Ezekre az állásokra eddig 1880-an jelentkeztek.

A szociális titkárookra mindenesetre nagy feladat hárul. Alaposan meg kell ismerniök a falu életét, szeretettel és felelősségtudattal kell foglalkozniök a nép bajaival és oda kell hatniök, hogy a falu népének műveltségi foka és életszínvonala közelebb kerüljön a városi lakossáéhoz és ami a legfontosabb, szorosra kell fűzniök a város és a falu, az értelmiségi pályán lévő és a mezőgazdasággal foglalkozó lakosság közti érzelmi kapcsolat. A fiatalbereknek fog mulni elsősorban, hogy ez a munka, amelynek jegyében a *Falu-Gazdaszövetség* is munkálkodik, most már gyorsabban eredményre is vezessen és a falu népe megözödjék arról, hogy testvéri szeretettel, a segíteni akarás készségével közelednek hozzá. Hiszszük, hogy szívvél és lélekkel fogják kezelni a falusi nép szociális kérdéseit azok, akiknek egyéni szociális kérdése éppen a falu révén nyert megoldást.

Gazdaságtanulmányi Osztály a miniszterelnökségen

Imrédy Béla miniszterelnök a miniszterelnökségen *gazdaságtanulmányi osztályt* létesített, amelynek feladata, hogy a jelentősebb gazdaságpolitikai és szociális kérdéseket tanulmányozza és előterjesztéseket tegyen a kormánynak.

A gazdaságtanulmányi osztályt vezetését *dr. Judik József*, a Nemzeti Bank igazgatója és *dr. Szrányi-Unger* Tivadar egyetemi tanár vették át, adminisztratív vezetője pedig *dr. Ferry Tibor* miniszteri osztálytanácsos.

Arany-ézszt beváltás

a legmagasabb napi áron:

Szigeti Nándor és Fia

ékszerésznél,

Budapest, IV. Kecskeméti-utca 9.

VIGYÁZAT!

Kémhálózatot akar megszervezni egy szomszédos állam

Az utóbbi időben magyar állampolgárok tömegesen kapnak, részben egy szomszédos állam, részben Magyarország területén feladott, hamis nevekké aláírt, létező vagy nemlétező kereskedelmi vállalatoktól, magándetektív, házasságközvetítő, ingatlanforgalmi stb. irodáktól megírt olyan leveleket, amelyekben

egy idegen állam javára Magyarország elleni kémkedésbe való beszerzésüket célozzák.

A címzettek félrevezetése végett a levelekben az ellenséges hírszerzők nem vallják be a valódi céljukat, hanem különféle ürügyre hivatkoznak. Így a címzettekkel ipari vagy kereskedelmi vállalkozásokban való részvételre hívják fel, különböző ügyekben egyes személyekről információkat kérnek tőlük, állásokat ajánlanak fel nekik s minden esetben nagy anyagi előnyöket helyeznek kilátásba.

Midőn elégtétellel állapítjuk

meg, hogy a címzett magyar állampolgárok legtöbbje a leveleket a hatóságokhoz beszovalgáltatta, egyúttal szükségesnek tartjuk a közönség tudomására hozni, hogy minden magyar állampolgárnak nemcsak hazafias kötelessége, hanem jól felfogott érdeke is, hogy

az e szempontból legkevésbé is gyanús leveleket a legközelebbi honvéd (katonai), rendőr, csendőr vagy közigazgatási hatóságnak azonnal beszovalgáltassa.

A bejelentés elmulasztása esetén ugyanis a címzett kiteszi magát a kémkedésben való részvétel gyanújának. Ez esetben pedig — ha a kémkedésben tényleg nem is vett részt, illetve tudatosan nem segítette azt elő, tehát csupán a bejelentés egyszerű elmulasztása miatt — az 1930. évi III. t. c. 69. §-a alapján három évig terjedhető államfogházzal büntetendő.

A Szent István-hét

szép programja

Az idei jubileumi Szent István-év keretében az eddigieknél is fényesebb külsőségek között ünnepli meg az ország és a magyar főváros Szent István emlékére augusztus második felében. A főváros Idegenforgalmi Hivatala az egyházi és világi illetékes tisztezők közreműködésével összeállította ennek az ünnepi hétnek gazdag tartalmu programját. Az ünnepi hét programjának kiemelkedő eseményei és részletei a következők:

Augusztus 19-től 27-ig a Várplébánia-templomban minden este 6 óra körül szentbeszéd és ájtatosság lesz, mely idő alatt a Szent Jobb órszéi helyén kitéve marad. A jubileumi Szent István-év a szokásos látványokon kívül egy olyan eseménnyel fog szolgálni a fővárosba érkező idegeneknek, mely a maga nemében eddig egyedülálló.

A Magyar Szent Korona, az ország egységét mintegy 900 év óta képviselő ereklye, páncéltárméből két napra kilép a nagy nyilvánosság elé, hogy hirdesse a hagyományokat örökké tisztelő magyar nép együtartozását.

Legföltettebb nemzeti kincsünk augusztus 16-án és 17-én reggel 9-től este 9 óráig a Királyi Palota épületében a Márványteremben fogadja a hozzá elzarándokolókat.

A Szent Jobb körmenet ugy, mint más években, idén is az Actio Catholica rendezésében fog elvonulni. A Szent Jobb körmenet augusztus 20-án reggel fél 9 órakor indul a Várplébánia-templomból. A körmenetet Serédi Jusztinián hercegprímás vezeti a Budavári Koronázó főtemplomba, ahol a hercegprímás ünnepi nagymisést pontifikál. Az ünnepi szentmisével egyidejűen a Szentháromság-téren és a Kapistrán-téren szentmise és szentbeszéd lesz. Augusztus 20-án este 7 órakor a Gellérthegyi Sziklatemplomban a Pálos-rend egyik tagja szentbeszédet mond, majd litánia és áldás fejezi be az ájtatosságot.

A Gyöngyös Bokréta a Szent István-hét keretében 11 napon át tart előadást és pedig augusztus 14-től 25-ig bezáróan Paulini Béla rendezésében.

Az előadásokat idén is a Városi Színházban rendezik. A népcsoportok mintegy 60 helyszégből érkeznek, a játékokban 1400 személy vesz részt és határos díszletek művészi esztétik ki az egyes jelenetek magyar jellegét. A Gyöngyös Bokréta tagjai felvonulnak a városházára is, hogy köszönetet mondjanak a főváros vezetőségének vendéglátásukért. A felvonulás augusztus 17-én délután 5 órakor lesz, minden csoport saját vidékének népviseletében jelenik meg a felvonuláson, amely nagy látványosságnak ígérkezik.

Augusztus 20-án, este fél 10 órakor rendezik Gellérthegyen a szokásos tűzijátékot, amely azonban idén pompásabb lesz, mint más években.

A tűzijáték idején sétahajók cirkálnak majd a Dunán. Az ünnepi hét alatt fényes kivilágítást rendeznek Budapesten. Egész héten át működni fog a városi ligeti világitó szökőkút is.

A Szent István-hét alkalmából augusztus 14., 15., 20. és 21-én zenés őrsgváltás lesz a Várban, mindenkor déli 12.40 órakor.

Az Ereklyés Országzászlónál 14-én, 15-én, 20. és 21-én déli 12 órakor rendezik a zenés őrsgváltást.

A Vármegyei Tisztviselők Irodalmi és Művészeti Gyöngyösi István társasága augusztus 19-én este negyed 8 órakor az ütetőpályán országos Kölcsey Ferenc Himnuszversenget rendez. Az ünnepségen megjelenik Horthy Miklós kormányzó.

Augusztus 14-től 21-ig rendezik Budapesten a Magyarok Második Világkongresszusát, amelynek keretében megalakítják a Magyarok Világszövetségét.

A Magyar Anyák ünnepe augusztus 19-én, délután 6 órakor

az új Városháza közgyűlési termében fog lezajlani.

Az ünnepség fővédnöke a kormányzó hitvese, védnöke Anna kir. hercegnő, országos elnöke vitéz Imrédy Béláné.

Egész sereg érdekes sportesemény zajlik le az ünnepi hét során. Számos kiállítást is rendeznek ez alkalommal. Többek között fotókiállítás lesz az Egyetem-utcai Fővárosi Képtárban, a Magyarok Világkongresszusának kiállítása a Pesti Vigadóban, Bélyegkiállítás a Kossuth Lajos-u. 12. sz. alatt. Magyar östehetségek kiállítása Andrássy-ut 34. alatt. A Magyar Bokréta Szövetség népi pari

kiállítása a Nemzeti Szalonban, magyar viselettörténeti kiállítás az Iparművészeti Múzeumban, nemzetközi karitás kiállítás a Múzeum-utcai Károlyi-palotában.

A Budapestre érkező vendégek 50 százalékos menetdíjkezdményt élvezhetnek, amely augusztus 30-ig érvényes.

A budapesti ünnepségekkel párhuzamosan Esztergomban és Székesfehérvárott zajlanak le érdekes ünnepi események. Esztergomban a kormányzó jelenlétében avatják fel augusztus 14-én a restaurált Árpád-házi Királyi Palotát.

Fiatalság tanulj repülni!

A Magyar Királyi Légügyi Hivatalt az alábbi felhívást tette közzé:

Most, amikor minden nemzet hazájának és érdekeinek megvédésére a végtelenségig fokozza légi erejét, megvan a módja annak, hogy a magyar nemzet is felkészüljön minden eshetőség kivédésére a levegőben is. Történelmi felelősségek e tekintetben ma minden magyar családra ránehezedik. A pénzáldozatra a miniszterelnök ur sikerrel hívta fel a nemzetet. Ennek kapcsán az anyagi alap megteremtése után most a személyi kiegészítés van soron.

A tettekész ifjúságnak ma nyitva áll az ut a repülőképzés felé.

Mindezek a 18—25 éves ifjak, akik a középiskolát eredményesen elvégezték, de olyanok is, akik csak négy középiskolát (esetleg hat elemi) végeztek és akik testi-leg és erkölcsileg alkalmasak, beléphetnek a komoly hivatást és

egyben gyönyörű élményt nyújtó repülőképző tanfolyamainkba. Ezeknek elvégzése az arra érdekesek számára a tisztviselői vagy altisztviselői karunkba való elhelyezkedést biztosítja.

A szülőkhöz is fordulunk. A történelemből áttündöklő nagy magyar nők példáját követve, érezze minden anya — a romboló erkölcsi irányzatokkal szemben — kitüntetésnek, ha fia sorainkba kívánczik.

Az érdeklődők a gyors elintézés érdekében a testnevelési és népgondozó szervekhez, vagy a legközelebbi repülőter vezetőjéhez forduljanak azonnal tanácsért,

hogy helyesen felszerelt kérvényeik ez év augusztus hó 15-éig már az alulírott hivatalban lehessenek. A felvétel szeptember elsejére várható.

Magyar Királyi Légügyi Hivatal, Budapest, II., Hunyadi János-ut 13.

Házasságkölcsön négy szobi jegyepár részére

Az EPOL (Egészségpolitikai Társaság) — folytatva akcióját — Szobon házassági kölcsönökre pályázatot irt ki. Egyelőre 4 fiatal, házasulandó, biológiailag teljes értékű magyar jegyepár részére, akik a családi tűz-hely megalapításához szükséges minimális pénzzssaggal nem rendelkeznek.

A kölcsön összege jegyepáronként 400 pengő, amelynek visszafizetése gyermekben történik.

A déli határon pusztuló Szeremle község után az EPOL programjában a cseh határ exponált helyen fekvő Szob község következett. Szob községben a biológiai adatok a népesség visszafejlődésére mutatnak, 1937-ben a halálozások száma 14 százalék, a születések száma 16 százalék volt.

A házassági kölcsönökhöz szükséges tőkét az EPOL intézőbizottsági tagjainak lelkesedése biztosította.

A pályázat feltételei

A pályázaton résztvehet minden szobi illetőségű, 35. életévét be nem töltött nő, illetve hajadon szobi lakos. Pályázhat azonban a völegény nem szobi illetőségű jegyesével is. A házasságkölcsönre pályázó jegyepároknak közösen aláírt kérvényt kell az EPOL elnökségéhez (Budapest, IV., Veres Pálné-u. 9.) intézniük. A kérvényhez a következőket kell

csatolni: 1. a völegény és a menyasszony születési anyakönyvi kivonatát; 2. hatósági orvosi bizonyítványt arról, hogy a pályázók testi-leg és szellemileg egészségesek és nem szenvednek átöröklődő betegségekben (biológiailag épek); 3. Szob község bizonyítványát a völegény illetőségéről és helybenlakásáról, valamint a menyasszony illetőségi bizonyítványát; 4. hatósági erkölcsi bizonyítványukat; 5. a vagyoni vagy jövedelmi viszonyokat igazoló, illetőleg szegénységi bizonyítványokat; 6. költségvetési tervezetet, amelyben a pályázók részletesen leírják, hogy a kölcsönt mire szándékoznak fordítani; 7. részletes leírást mind a völegény, mind a menyasszony foglalkozásáról és mostani életkörülményeiről, feltüntetve azt is, hogy hány testvérük halt meg, milyen idős korban és milyen betegségben; 8. részletes leírást arról, hogy a házasulandók miként képzelik el a jövő életüket, miként fogják megélni, hol laknának és miből neveltetnék a születendő gyermekeiket; 9. a völegény által aláírt nyilatkozatot arról, hogy a kölcsön visszafizetési feltételeit tudomásul veszi s azokat a kölcsön elnyerése esetén magára nézve kötelezőnek ismeri el; 10. a jegyepár közös nyilatkozatát arról, hogy a kölcsön elnyerése esetén legkésőbb 1938 október 1-ig házaságra lépnek.

A kérvényeket ifj. Soldos Béla dr. szolgabíróknak kell augusztus 31-ig Szobon benyújtani.

Miért nem esik a fűszéki fűs árais?

Március hónapjal kezdődőleg az előmarha ára gazdaságszempontból egyenesen katasztrófálisan leszállt. Az előmarha áresését azonban nem követte nyomom a huszpiacokon kicsinyben kimérésre kerülő marhahús s így az előmarha áresésnek az az egyetlen előnye sem következett be, hogy a fogyasztás a gazdák és a vásárló közönség javára megfelelő mértékben növekedett volna.

Az állattenyésztők és a fogyasztók szempontjából egyaránt káros helyzetet a Tiszajobpart Mezőgazdasági Kamara (Miskolc) mellett működő Garda Beszérő és Értékesítési Csoport beható vizsgálat tárgyává tette és a kormányhoz olyan értelmű előterjesztést tett, hogy az ország valamennyi városában ellenőriztessék állandóan az előmarha, és a marhahús áralakulása közötti összefüggést és a tapasztalt eredményhez képest megfelelő kormányzati intézkedések hiصاصanak életre.

Felvétel a szőlészeti szakiskolákba

A földművelésügyi miniszter a soproni, balatonaradsi és hecskeméti szőlészeti és borászati szakiskola 1938—39. tanévre pályázatot hirdetett. Az említett szakiskolák tanulóit azokat veszik fel, akik 17-ik életévüket betöltötték, az elemi népiskola hat osztályát sikerrel elvégezték és a gyakorlati munkák végzésére alkalmas testalkattal rendelkeznek. A szakiskola elvégzése által nyert végbizonnyítvány az állami és magán szőlő-és pincegazdaságokban önálló szőlőkezelőként és pincemesterként való alkalmazásra képesít. A szakiskolák internátussal kapcsolatosak; a hávi tápdíj személyenként 20 pengő. A jó magaviselettel és jó előmenettel tanúsító vagyontalan tanulók tápdíjkezdésben részesülnek. A tanév mindvégig szakiskolában október 1-én kezdődik. A pályázati határidő augusztus 20-án jár le.

Vadóri tanfolyam

A földművelésügyi minisztérium, mint a múltban, az idén is október 3. és 17. között Gödöllőn a vadászati hivatalnál vadóri tanfolyamot és szakszakszintű rendez. A tanfolyam, illetve a szakszakszintű jelentkezőknek bélyegköteles kérvényüket augusztus 31-ig kell a földművelésügyi miniszterhez benyújtani. A kérvényhez csatolni kell: 1. születési anyakönyvi kivonatot, 2. legalább az elemi iskola VI. osztályáról szóló bizonyítványt, 3. hatósági erkölcsi bizonyítványt, 4. a járási vadászati tudósító vagy a községi előjáróság által láttaozott bizonyítványt, amely igazolja, hogy a kérelmező legalább három évig egyfolytában vadászati szolgálatban volt, végül 5. hatósági orvosi bizonyítványt. A tanfolyamra és a vizsgára csak azok jelentkezhetnek, akik 20. életévüket már betöltötték. A vizsga díja 30 pengő, a tanfolyam ingyenes. A vadóri tanfolyam hallgatói önköltségi árban élelmestést és korlátozott számban ingyenes elszállásolást nyernek. Bővebb felvilágosításokat a földművelésügyi minisztérium vadászati osztálya ad. (Budapest, V., Kossuth Lajos-tér 11.)

Milyen áron veszi át Németország a magyar zsírt?

Az elmúlt héten megállapodás történt a németekkel és év augusztus végéig felajánlott sertészsír és sózott szalonna mennyiségére és árára nézve. Kétféle áron történik a szállítás, a felajánlott 200 vagón sertészsír egyharmadát különként 155 fillért, a fennmaradó kétharmadért pedig 150 fillért fizetnek a németek. Szállításra kerül még 50 vagón nehéz sózott szalonna 140 filléres áron.

Két év alatt közel ötvenezer hold föld jutott birtokpolitikai célokra

A földművelésügyi minisztérium gazdasági és lezártaok összefoglalja az elmúlt esztendő földbirtokpolitikai tevékenységének eredményeit.

Két év leforgása alatt a jelentés szerint a földművelésügyi minisztérium birtokpolitikai célokra 17.183.735 pengőt fordított. Ebbe az összegbe beszámított az új birtok-szerzők által már befizetett vételár-előleg és törlesztés is. E két év leforgása alatt, vagyis 1936 június 30-tól 1938 július 1-ig 30.670 katasztrális hold volt a tulajdonjoggal megszerzett ingatlanok területe, a kishasznóbérlők pedig 17.509 hold földhöz jutottak.

Birtokpolitikai célokra tehát összesen 48.180 katasztrális hold földet biztosított a földművelésügyi minisztérium.

A birtokpolitikai osztály, illetve a minisztérium gyakorolta az állami elővásárlási jogot és e címen 6923 katasztrális holdat, továbbá 558 házas belsőseget szerzett vissza. 1570 föld-

mives család részére történt az a visszacszerzés, amely családok kisbirtokukat, illetve házas belsősegeiket önhibájukon kívül árverésen vesztek el.

A jelentés szerint 133 olyan község volt ez idő alatt,

amelynek gazdasági terjeszkedését száz holdnál nagyobb mezőgazdasági ingatlan juttatásával mozdította elő a minisztérium.

A felhasznált területek 36 százaléka jórészt törpebirtokok kiegészítésére fordítottak. 48 százalékaiban öt holdon felüli önálló kisbirtokot létesített a birtokpolitikai tevékenység. A területnek 12 százaléka középirtokok alapítására fordítottak, aminek célja a rendelkezésre álló birtokokon lévő nagyobb gazdasági épületek célszerű kihasználása, továbbá az állatalomná váló gazdasági cselédség elhelyezése volt. A telepítési akció a jövőben az ediginél erősebben folytatódik.

Kedvezményes műtrágya kigazdák

Ismételten jelentettük már, hogy a földművelésügyi minisztérium a műtrágya általános használata érdekében műtrágyakiosztási akció lebonyolítását vette tervezetbe. Az akció főcélja az, hogy a kigazdák is mód és lehetőség álljon rendelkezésére a műtrágya beszerzésénél.

Az akció keretében a 100 holdon aluli kigazdáknek csakis a vételár előzetes lefizetése ellenében előtérítve igénylése elé-gíthető ki.

A 18% foszfortartalmú szuperfoszfát 75 kg-os zsákonként, 17%-os péti só 50 kg-os zsákonként, 40%-os káli só pedig 100 kg-os zsákonként kerül szállításra. Kisebbségek a szétosztás nehézségeire való tekintettel nem lesznek kiadhatók. A szuperfoszfát és a káli só futtasásokban, a péti só papírszakokban fogják szállítani. A méz-szegény, savanyu talajjal rendelkező országrezekre szuperfoszfát helyett előreláthatólag ugyanazon feltételek és ugyanazon ár mellett esetleg mézfoszofát fog szállítani. Ennek a gyártása azonban még nem indult meg s így ennek folyó évi szállítása

még edzőszerint nem bizonyos.

A műtrágyák ára oly módon van megállapítva, hogy abban a vagontérbeli vasuti szállítási költségek is befigyeljenek, vagyis az árak legalább 100 mázsa szállítása esetén százkkal együtt, az rendelkezési vasutállomással értendő.

75 kg 18%-os szuperfoszfát ily módon 7.30 pengőbe, 50 kg 17%-os péti só 7.60 pengőbe, 100 kg 50%-os káli só 15.60 pengőbe kerülne.

Mivel az árak csakis vagontérbeli szállításra vonatkoznak és mivel minden műtrágyaféleség külön-külön kerül szállításra, az igényléseket csakis abban az esetben fogadják el, ha egyegy címre, illetve egy-egy vasutállomásra legalább 100 mázsa egyfélé-ségű (szuperfoszfát, vagy péti só, vagy káli só) műtrágya lesz leszállítható.

A tavaszi műtrágya-igénylésnek határidejét 1939. évi január hó 31. napjában állapították meg. Bővebb felvilágosításokat a gazdasági felügyelőségek szolgáltatnak.

Az új szekérfuvarozó rendelettervezet nem érinti a gazdák érdekeit

A kereskedelemügyi minisztérium — mint ismeretes — rendelettervezet készített a szekérfuvarozó ipar szabályozására.

A tervezet szerint a helyközi szekérfuvarozás 50 km-en felül megszűnik.

Ezt a helyközi fuvarozást engedélyhez kötik, kötelező lesz a kocsinkénti 1000 pengő biztosítás és a könyvvezetés. A fuvarozók más part nem üzhetnek. Aki helyközi fuvarozásra nem kap engedélyt, az csak helyi fuvarozásra jogosító iparigazolványt kaphat, aminek értelmében csak településtől 10 km-es körzetben vállalhat fuvarot.

A rendelettervezetben foglaltak megbeszélésére a NEP Eszterházy-utcai székházának márványtermében július 31-én országos nagygyűlést tartottak a szekérfuvarozók, amelyen

Schmidt Lajos országgyűlési képviselő elnököl. Az értekezleten ismertették a minisztérium rendelettervezetét, amely a szekérfuvarozó osztályt — mint mondtuk — két részre: a helyi fuvarozókra és a helyközi fuvarozókra osztja.

A helyi fuvaros telepének székhelyéről 10 km-es körzetben szabadon üzheti iparát és fuvart vállalhat az állami közutakon elérhető legközelebbi községig, a vasut- vagy hajóállomásig. Ezek iparigazolvány alapján üzik foglalkozásukat.

A rendelettervezet tulajdonképpen sulya a helyközi szekérfuvarozókat érinti. Ezek telephelyük ideális központjától számított 50 km-es körzetben üzhetik iparukat a rendelettervezetben felsorolt korlátozásokkal. A helyközi fuvarozók iparengedély alapján működnek s az engedély kiadásáért 100 pengőt kell fizetniük. Az en-

gedélyről annyi másolatot kötelesek kiállíttatni, ahány igával folytatják iparukat és működésük közben az engedélyt állandóan maguknál tartoznak tartani, hogy működési körzetük ellenőrizhető legyen. Üzleti könyveiket a helyközi fuvarozók 10 évig tartoznak megőrizni.

A rendelettervezet büntető rendelkezéseket is tartalmaz, amelyek azonban

nem vonatkoznak olyan mezőgazdasággal foglalkozókra, akik a gazdaságukban használt, vagy tenyésztési célokra tartott állataikkal mint nem főfoglalkozást, a szekérfuvarozást is üzik. Ezek tehát a rendelet kibocsátása után is korlátlanul fuvarozhatnak.

Számos felszólalás után Petainék József országgyűlési képviselő ismertette a határozati javaslatot, amelyet eljuttatnak a minisztériumhoz. Kiemelte a huszonegyezer főnyi szekérfuvaros jelentőségét, amely társadalmi osztály állandóan járja az országot és kell, hogy megelégedett legyen. Megállapította, hogy a kormány részéről már az eddigi tárgyalások során is a legmesszebbmenő jóindulatot tapasztalták és minden remény megvan arra, hogy a további tárgyalások mehozzák a kívánt sikert.

A jövedelem megoszlása hazánkban

A jövedelem-és adóterhemegoszlás kérdéseit tárgyalja Matolcsy Mátyás országgyűlési képviselő most megjelent új munkája. A jövedelem-megoszlás vizsgálatánál három jövedelemkategóriát különböztet meg: az elsőt a jövedelmek felső határa fejenkénti évi 1000 pengő, a másodiknál a jövedelmek alsó határa 1000 pengő, felső határa pedig 10.000 pengő, a harmadiknál a jövedelmek alsó határa évi 10.000 pengő. Hangsúlyozandó, hogy mindig fejenkénti jövedelmekről van szó, amelyeket tehát megfelelő számokkal meg kell szorozni ahhoz, hogy a családonkénti jövedelemösszeget nyerjük. Az eredmények szerint

a lakosság 81.2%-a (fejenkénti és évenkénti 1000 pengőnél kisebb jövedelemmel), a nemzeti jövedelem 44%-át,

a lakosság 18.2%-a (fejenkénti és évenkénti 1000—10.000 pengőnyi jövedelemmel), a nemzeti jövedelem 36%-át és

a lakosság 0.6%-a (fejenkénti és évenkénti 10.000 pengőnél több jövedelemmel), a nemzeti jövedelem 20%-át élvezi.

A fejenkénti átlagos jövedelem az alsó kategóriában évi 290 pengő, a középső kategóriában 1050 pengő, a legfelső kategóriában pedig 17.800 pengő volt 1930—31-ben.

Az adózásra vonatkozó számítások szerint egyébként az első jövedelmi csoport (1000 pengőig) az adóterhek 37.6 százalékát, a második azok 41.5, a harmadik pedig az összes adóterhek 20.9 százalékát viseli.

Hagyma- és fokhagymaárak

A hagymakivétel ellenőrzésére alakult bizottság július 28-án ülést tartott, amelyen a vöröshagyma termelői árat július 29-től kezdődő érvényesüléssel 6.80 P-ben állapította meg. Ugyancsak foglalkozott a bizottság a fokhagyma termelői áráról, amelynek megállapításával is július 29-től kezdődően az I. osztályú fokhagyma árat (kg-ként 28—32 fejj) 14 P-ben, közepmagyságu fokhagyma árat (kg-ként 33—40 fejj) 11 P-ben, II. osztályú apró fokhagyma árat (kg-ként 41—50 fejj) 7 P-ben állapította meg.

A FALUSI OTTHON

Nyári és téli uborka

Kovászos uborkának még nem teljesen beérett, közepnyagsága példányokat választunk, meleg vízzel megmossuk, majd a végeit levágjuk, vagy néhány helyen tüvel megszurkáljuk. Az uborkásíveg vagy cserépedény alá jára szőlőleveleket s egy csomó kaprot helyezünk, aztán szépen szorosan berakjuk a savanyítandó uborkákat, közben kaporról keverve s a tetejére is kaprot teszünk. Vízet forralunk, melyben literenként 4—5 deka konyhasót oldunk fel s mikor kissé kihűlt, ráöntjük az uborkára, úgy, hogy a felszínét is teljesen ellepje, a tetejére pedig egy darab kovászt vagy egy szelet pirított kenyéret teszünk és napos helyen tartjuk, míg megszavanyodik. Általános tapasztalat szerint a kovászos uborka nem sikerül minden évben egyformán. Ha sok verőfényes nap van érése alatt, akkor több cukor képződik az uborkában és ilyenkor különösen alkalmas a savanyításra.

A kovászos uborka frissen való fogyasztásra készül, mert a savanyítás befejezése után pár nap múlva puhulni kezd és legfeljebb jéglen lehet egy-két hétig megőrizni a romlástól. Ha télire akarjuk eltenni, akkor ecetbe rakjuk át, de természetesen így már nem tudja a kovászos uborka eredeti ízét megtartani.

Ecetes uborkának legfinomabb az egészen kicsi fajta és azt akkor rakjuk el, amikor még nem túlérett. Az uborka közé apró zöld dinnnyét és apró, zöld, szivalku paradicsomot, meg néhány hegyes zoldpaprikát is szoktak tenni. Mindezeket eltevés előtti napon alaposan megmosva, sóval bedörzsöljük, másnap pedig meleg vízzel megmossuk és szitára tesszük. A szódás vízzel kimosott, kiöblített és leborítva megszáritott uborkásíveg alá jára szőlőlevelet, kaprot helyezünk és lehetőleg hézagmentesen berakjuk az uborkát. Előzetesen hibátlan mázas vasedényben tüze teszük a szükséges ecetet, melyet annyira felhígítottunk, hogy a kész keverék körülbelül 5—6 százalék ecetsavat tartalmazzon s izlés szerinti mennyiségű feketeborsot, babérlevelet, mustármagot, koriandert, gyöm-

bért, meggyelevelt, kevés cukrot és literenként 2—3 deka konyhasót adunk belé. Az ecetet felforraljuk s forrón az uborkára öntjük. Négy heti állás után az uborka már fogyasztható.

Kánya Terézia

Aranyszabályok

A szájugban fellépő ugynevezett szájfelpállás fertőző betegséget a legeredményesebben pokolkoldattal lehet elmulasztani.

A mázolóknál között azért gyakori a reumatizmus, mert szabadban hidegnek, szélnek, esőnek kitéve gyakran dolgoznak.

Az egészséges szív pihenés közben 2½ liter, testi munka közben 17 liter vért nyom percenként az erekbe szét.

Magyar konyha

Barátlevés. Vájj apró darabokra potyát, de előbb a szájkáit szedd ki. Tégy egy lábasba vaját és petrezselymzöldjét, kevés paprikát, tedd közé a halat, hagyd betakarva párolni, míg puha nem lesz. Azután hínst meg kevés liszttel, eresz fel sós lével, tégy bele savanyu tejfölt és tálad fel.

Marhaszelet. A felsőből vékony szeleteket vágunk, jól kiverjük és megsózzuk, aztán lábasban zsiron letakarva pároljuk, időnként kis vizet öntve alá. Ha már puha, hagyjuk zsírjára sülni és mártással adjuk asztalra.

Uborkamártás fehéren. A savanyított uborkát apró kockákra vágjuk, két kanál tejfölt egy kanál liszttel simára elkeverünk, hideg vízzel felhígítjuk, tüze teszük s ha felforr, beletesszük az uborkát, sőt és simára kavarjuk.

Gombamártás. Hat-nyolc darab szép gombát meglámozzunk, több vízben átmossuk, hogy homokos ne legyen, aztán apró szeletekre vágjuk. Finom petrezselymzöldjét zsiron megpirítunk, beletesszük a gombát, letakarva párolni hagyjuk, meghintjük egy kanál liszttel, még egy kevéssé pároljuk, akkor levesselet feresztjük, tejfölt és sőt adunk hozzá.

Augusztus második felére már kész legyen a jól megporhanított magágy. Egy katasztrális holdra 5 kg mennyiségű magot szoktunk vetni, még pedig sorvetőgéppel 24—36 cm sortávolságra. A mag 1—3 cm mélyre kerüljön a földbe.

Ha már a sorát mutatja, akkor jó lesz megkapálni. Ha a sorközök elég nagyok, akkor a kapálás természetesen fogatosan is eszközölhető. A repce töltőgetése teljesen felesleges.

Ha ősszel tulbuján fejlett, akkor félt, hogy a télen a vastagabb hótakaró alatt kipállik. Ennek elhárítása érdekében helyes lesz ősz végén a tulbujá repcéket kaszállással meggyengíteni vagy felületeren legetetni. Tavasszal — ha a fejlődés gyenge — jó eredménnyel segíthetünk rajta fejtrágyázás utján.

Aratására akkor kerül a sor, mikor az első becők barnulni s benne a magvak szinesedni kezdenek. Erre június közepén lehet számítani. Ha az aratással késlekedünk és arra várunk, míg az összes becők barnulnak, akkor sok mag ki fog peregni.

Termése kat. holdanként 6—8 mm. Előfordul — szerencsés években — 12 métermázsas termés is. Ennél nagyobb már ritkaságszámba megy. Szalmája néha a magtermés kétszeresét is meghaladja.

KIFUTÓ SERTÉSEK SZÁMÁRA

Ha sertésének nem járnak legelőre, akkor 1 hetes koruktól kezdve adjunk alkalmat arra, hogy szabad levegőre juthassanak. Ezt a célt szolgálják az udvaron elkerített sertés-kifutók.

A sertés-kifutó ne legyen kikövezve, mert akkor a sertés nem tud kedvére turni; már pedig turkálás közben életfontosságú aványi anyagokat is van alkalma felszedni. Ezen igényeknek kielégítésére jó lesz faszénet, fahamut, vakolatot, tőszapot szórni a kifutó egyik sarkába.

Ne hiányozzék a kifutóban a vakaródzó-iv, a két oszlopra ferdén fektetett gerenda, amely alatt a sertések hátukat is dörzsolhessék.

Nagyon előmozdítja a sertések jó tenyésztését a fűrdő. Vízmelegse lehetetleg 0,5—0,6 méter, a lejáró 30 fok lejtésű és lépcsőzetes legyen.

A forró napsugár elleni védelmül készítsünk a kifutó egyik oldalára egy egyszerű feltétöt (dorongokból, szalmából) és ültessük be árnyékot adó fákkal. A fák törzse dorongkerítéssel védendő, mert különben a vakaródzó sertések a fák kérgét lehorzsolják.

Télen borítsuk be a kifutó egyik felét szalmával, hogy a sertés puha talajon járhasson és ne túlhideg helyen legyen kénytelen feküdni.

A KEVERŐSZÁNTÁS

A tarló hántása és az őszi vetőszántás között sok esetben indokolt lesz földünköt 20—25 cm mélyen megszántani. Ezt a szántást jelöljük keverőszántás szóval.

A keverőszántás el nem hagyható akkor, ha a tarlószántás után a gyomok kikelték és a vetőszántás még messze van, vagy akkor, ha trágyát kell alászántanunk.

Régebben a gazdák a keverőszántás elvégzését feltétlenül szükségesnek tartották, mert az volt a közhírt, hogy „ahány szántás, annyi kenyér”.

A mai álláspont az, hogy a keverőszántástól sokszor jobb eltekinteni, mert vele több kárt okozhatunk, mint amennyi belőle a hasznunk. Így szárazság idején helytelen a keverőszántást végezni, mert omlós, nagyobb rögöktől mentes szántást nem kapunk, másrészt a talaj felforgatása révén még az a kevés nedvesség is elvész, ami még esetleg a feltalajban van.

Mellőzendő a keverőszántás a kötött, mélyben szegény, savanyodásra hajló talajokon, ha a korábbi talajmunka nem volt kifogástalan és nagyobb esőzés nem áztatta át a talajt. Az ilyen esetben a talaj szellőztetését jobb tárcsázással és nem szántással végezni.

MIKOR SZEDJÜK ÉS HOGYAN CSOMAGOLJUK AZ ALMÁT?

A nyári, őszi és téli almák onnan vették nevüket, hogy mely évszakban érnek meg teljesen. Így az ugynevezett nyári almák július végétől szeptember elejéig érnek fajtájuk szerint. Ezeknél nem várjuk be a teljes érést, hanem 3—8 nappal teljes érés előtt szedjük le őket, mert különben elkásásodnak s így szállításra nem valók. Az őszi alma szeptember közepétől november elejéig érik. Akkor kell leszedni, mikor magja barnulni és héja szinesedni kezd. A téli alma nem a fán érik meg. Ezt le kell szedni akkor, mikor az őszi fagyok fenyegtetnek, aztán egészséges kamrába helyezni, hol lassanként megkapja színét, illatát és ízét.

Az alma szedése mindig kézzel történjék. A szár maradjon a gyümölcsön, mert a szárnélküli alma égyen nem elsőrangú piaci cikk, mint az ütődött gyümölcs.

A leszedett almát először nagyság szerint válogatni. Az 5 cm-nél kisebb átmérőjű almák már nem valók piacra; ezeket legjobb lesz otthon értékesíteni.

Azután következik a minőség szerinti válogatás. Csak ép, egészséges, kifogástalan almát vigyünk piacra. Ha csak egy kukacos, törődött, hibás darab is van a kosárban, illetve ládában, emiatt már csak jóval olcsóbban veszik a többit is, mert a vevő bizalmatlanságát ez felkelti.

Az alma csomagolására legjobb a lécekből készült láda. Kevésbé jó a kosár; ebbe csak silányabb almát csomagoljunk. A csomagolásnál fontos, hogy az almák szorosan helyezkedjenek egymás mellett s így szállítás alatt el ne mozduljanak, ne törődjenek. Ez azért természetesen ne jelentse azt, hogy az almákat nyomkodjuk be szorosan egymás mellé, mert hiszen így zuzodódnak és megrothadnának. Minden darab almát külön papírba kell göngyölni s rétegek közé kevés fagyapotot helyezni.

KIS VASÁRNAP

Bánat, bánat, magyar bánat...

Bánat, bánat, magyar bánat,
Mikor lesz már véged?
Mikor üzünk, mint rossz álmot,
Közünkkel tégéd?

Vége lesz-e a sóhajok
Gyászos zenéjének?
S felszendül-e magyar mezőn
Diadalmas ének?

Ej, búbanat, vén boszorka,
Szállj el innen messze!
Magyar jövő zöld hajtsát
Bizalom növezzel!

Ezer éve küzdünk azért,
Hogy a fajunk éljen,
Múltunk el nem tűnethetik
Néhány hazug éven!

Kiragogy még a magyar nap
Délbábos égen
S ragyogóbb lesz a magyar név,
Mint bármikor régen!

Magyar fiúk, magyar lányok,
Felnővünk mi nagyra
S féljük a magyar nevet
A tündöklő napra!

Nem lesz homály egy betűjén,
Minden sora ragyog!
Olvasa az egész világ:
Hogy kik a magyarok!

MÉZES JÁNOS

Fejtörő:

H. l. a. y. s. v. n.
i. á. y. é. e. m. g.
a. k. v. n.

(Képzés: 1938. augusztus 7-én, 10 óráig)

Gazdatudnivalók

A CSEMEGESZŐLŐ

A csemegeszőlő — Osztrovskyné meghatározása szerint — legyen lazafürtű, nagybogyójú, kis- vagy kevés magvu, inkább husos, mint leves szerkezetű, inkább édes, mint savanyu ízü, lehetőleg zamatos; előnyére válik, ha mindezekben felül még illatos is.

Mindezekből kitűnik, hogy nem minden szőlő mondható csemegeszőlőnek. A fogyasztó nem szivesen szemeli az aprózemű, tömört fürtű, sokmagva szőlőbogyókat és igen kevés kedvelője van a savanykás szőlőknek.

Ilyen valódi csemegeszőlőkkel már a magyar föld is dicsekedhetik. A Csabagyöngye, a Szőlőskertek királynője, az Erzsébet királyné, a Hamburgi muskotály, a fehér, kék és piros Kecsköcsöcsük, a Chasselascök minden, még a legkényesebb igényeket is kielégítik.

A csemegeszőlők annál jobb áron értékesíthetők, minél korábban jelennek meg a piacon. Ez azonban ne ragadtasson bennünket arra, hogy a szőlőt éretlenül leszedjük, mert az érletlen s így cukorszegény, savanyu, zamatinélküli szőlő nem talál vevőre.

A csemegeszőlőt mindig száraz állapotban szedjük le. Az esővel áztatott, sőt még a harmattal nedvesített

szőlőszem sem elég tartós. Ugyancsak a tartósság és tetszetősség érdekében fontos, hogy a fürtöket a szedésnél és csomagolásnál ne markoljuk meg, hanem kocsányánál fogva tegyük a csomagoló ládába, mert csak így marad a bogyókon a tetszetős, hamvas viaszréteg. A csomagolóhelyiség száraz és hűvös legyen. Szállításra legalkalmasabbak a lapos, vékony falemezekből készült ládák. Bennük a fürtök elég szorosan helyezkedjenek ahhoz, hogy ne hánykolódjának s így levegő ne erresszenek a ládák rakogatása közben, de azért természetesen ne annyira szorosan, hogy a bogyók zuzodjanak s megrepedjenek.

A REPCE TERMESZTÉSE

A repce legbecsesebb olajos növényeink egyike. Termesztése azonban korlátozott annyiban, hogy a talaj tekintetében igényes. Csak a jó erőben lévő talajon remélhető megfelelő termés. Így legjobban sikerül a humusz-dús vályogtalajokban; elég jó termést ad a jó erőben lévő homokos vályogon is. De sovány talajon nem való.

Élelmessége nagy. Ezért lehetőleg frissen trágyázzunk alája. Vetésére augusztusban kerül a sor, miert is jóval (4—6 hét) előbb hordjuk ki alája a trágyát és pedig lehetőleg jól érett trágyát.

Augusztus

7 VASÁRNAP

Kajetan hr., Iboya

8 HÉTFŐ

Cirkák vt., László

9 KEDD

V. János, Emőd

10 SZERDA

Lőrinc

11 CSÜTÖRTÖK

Zsuzsanna, Tibor

12 PÉNTEK

Klára

13 SZOMBAT

Ipoly és Kasszian

A nappal tartama: augusztus 13-án 15 óra 25 perc, a hét folyamán 20 perccel fogy. — A hold fényváltozása: Holdtölte augusztus 11-én.

Ijű magyarok érkeztek Délamerikából

Az augusztus 19-én megtartandó 11. Magyarok Világkongresszusára már most érkeznek a résztvevők a világ minden tájáról. Július 28-án, délelőtt a Déli-pályaudvaron fogadta a Magyarok Világzövetségének megbízásából Nagy Károly dr. ny. főkapitányhelyettes azokat a cserkészeket, akik ugyancsak a Világkongresszusra érkeztek Braziliából, Argentínából és Uruguayból. A második magyar generációból alakult cserkészcsapatot a vonat érkezése után Nagy Károly dr. üdvözölte néhány meleg szóval, változtatók a Magyarok Világzövetségének munkáját, amely a külföldre vándorolt magyarok és a 6-hazi magyarok közötti kapcsolatokat igyekszik kimélyíteni. Felhívta a cserkészfijakat, hogy legyenek hű fiaik új hazájuknak, de őrizték meg az ő-ha iránti szeretetüket és ragaszkodásukat is.

A délamerikai cserkészek nevében Gálos Rezső amerikai magyar tanító, a csapat vezetője, mondott köszönetet a meleg fogadtatásért, majd a délamerikai és budapesti cserkészfiak együttesen énekelték a Himnuszt. A cserkészfiak ezután a hárshegyi cserkésztelepra vonultak.

Az egyiptomi anyakirálynő és leányai Budapest. Június 28-án, csütörtökön reggel 9 óra 45 perckor a trieszti gyorsvonattal magánjellegű látogatásra Budapestre érkezett az egyiptomi anyakirálynő négy leányával, Faruk király hűgával. A pályaudvaron megjelent a kormányzó képviselőtében fia, ifj. Horthy Miklós, a magyar királyi kormány képviselőtében bárcziházi Bárczy István m. kir. titkos tanácsos, miniszterelnökségi államtitkár, a külügyminiszter képviselőtében Jambrekovich László miniszteri osztályfőnök, a fővárosi képviselőtében Lamotte Károly dr. alpolgármester, megjelent továbbá Imrédy Kálmán dr., a MÁV elnökhelyettese, Kalnár Béla főkapitányhelyettes, valamint Bogdyó Ottó MÁV üzletigazgató. Ifjabb Horthy Miklós a kormányzó nevében orchidia-csokrot nyújtott át a királynénak, bárcziházi Bárczy István pedig rózsacsokrot nyújtott át a királynénak és a királyi hercegnőknek. A királynő leányaival közel egy hetet töltött el Budapestben.

Uj gazdasági főtanácsosok. A kormányzó a földművelésügyi miniszter előterjesztésére Gerhardt Guido magyar királyi mezőgazdasági kísérletiügyi igazgatónak és Deme Andor dr. magyar királyi jószágigazgatóknak főtanácsosnak a hazai mezőgazdasági fejlesztése körül szerzett érdemeit elismerésként a magyar királyi gazdasági főtanácsosi címet adományozta.

A miniszterelnök levele egy elemi-iskolai tanulóhoz

Vitéz Imrédy Béla dr. miniszterelnök a következő levelet intézte Egán Ede tanulóhoz, aki a Nemzeti Repülőalapa gyűjtést kezdeményezett:

„Kedves Fiam! Örömmel értesültem hozzád intézett leveledből, hogy a budapesti Damjanich-utcai tanítóképzőintézet IV. elemijének tanulói évszázó ünnepélyük alkalmából elhatározták, hogy négy év alatt együttesen és összesen 670 pengő befizetésére kötelezik magukat a Nemzeti Repülőalapa javára s az így felajánlott összeg folyó évre esedékes első részletét — és pedig 180 pengőt — az alap javára már le is fizették.

Kedves Fiam! A magyar nemzet ezeréves történelmében egymást váltották a dicsőséges és a hanyatló korok és ha történelmünk lapjait figyelemmel tanulmányozzuk, akkor azt a megdöbbentően bizonyítókat nyerjük, hogy a nemzet tagjainak összefogása, a jövőnk jobb-

rafordulásába vetett bizalom, a szorgalmas és kitartó munka és hazafias erények ápolása mindenkor az ország és a nemzet feltámadására vezettek.

Ma is olyan idöket élünk, amikor a nemzet apraja-nagyjának küzdelmet kell folytatnia a mindannyiunk által szépeképp vallott célért: Hazánk feltámadásáért.

Ti, kedves Fiaim, cselekedetekkel bizonyosságot adtatok annak, hogy az áldozatvállalás terheiből férfiak részére is alkalmas példadással óhajtatok részleteket kiadni.

Köszönöm nektek ezt a hazafias cselekedetet és szívvel kívánom, hogy az a szellem, amely ilyen nemes elhatározásra indította a Damjanich-utcai tanítóképzőintézet elemi iskolájának IV. osztályu tanulóit, minél több követőre találjon.”

Autóbaleset érte Barcsay somogyi főispánt. Barcsay Ákos somogyi főispánt és Stephaich Kálmán somogyi alispánt július 31-én, vasárnap délután autószerencsétlenség érte. A főispán és az alispán társaságával együtt Kaposvárról Balatonföldvárra tartott. Igal közeg mellett a gépkocsi defektet kapott és az árokba zuhant. A baleset színhelyére először báró Rubidó Zichy Iván volt római magyar követ érkezett, aki értesítette a kaposvári mentőket. Azonnal kiszállított mentők első segélyre részesítettek a sebesülteket, majd megállapították, hogy az autószerencsétlenségnél csupán Stephaich alispán leánya Irma sebesült meg súlyosan, bokáját törte. Barcsay főispán oldalán sebesült meg könnyen, Stephaich alispán az arcán szenvedett kisebb sérüléseket.

Négyes ikrek Olaszországban. Az új-négyes ikreknek főkötő Latisana faluban egy 27 éves parasztnőnek négyes ikreknek adott életet. Az asszonynak két fia és két leánya született egyszerűen. Anya és gyermekei jól vannak.

Tízmillió mázsa kávé a tengernek! A Római Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet legújabb jelentése szerint az idén a világ kávétermése 24,8 millió métermáza lesz, ami némi esést jelent a tavalyi 25,7 millió métermáza-nál. Mint ismeretes, csaknem egy évtizede az egész természet átlagban véve egyhármadát elpusztítja. Ez öt-hatmillió mázsát tesz ki. Tehát ugyanannyit, amennyit Európa elfogyaszt az évszándoban. Az idén még ennél is magasabb számot fogunk kapni, mert a március végéig szóló adatok szerint máris 7,2 millió mázsa kávé szügedt el az Atlanti óceánban. Az évad végéig ez okvetlenül 10 millióig fog emelkedni.

Czakó István dr. előadása a szabadidő mozgalomról

Szeged város és Csongrád vármegye népművelési bizottságainak egy hétig tartó és július 30-án zárult előadóképző tanfolyamán Czakó István dr. miniszteri osztálytanácsos, a Falu-Gazdaszövetség választmányi tagja, a kultuszminisztérium népművelési osztályának helyettes vezetője tartott nagy érdeklődést keltő előadást. A tekintetbe jövő külföldi szabadidőintézmények szervezési kérdéseinek és működésének ismertetése után nagy tetszés mellett mutatott rá a több, mint három milliós mezőgazdasággal foglalkozó, legmagyarabb társadalmi rétegeink kulturális és üdülési érdekeinek védelmére, melynek felkarolása a szabadidő-mozgalomnak egyik legurgensebb és legfontosabb feladata.

Valutacempészönet fűlelték le. Július 28-án, amikor a Budapesti Trieszt felé közelekedő gyorsvonat Nagykauzusra befutott a pályaudvarra, az utlevéllelterőző alkalmával gyanusnak tűnt fel egy jól öltözött fiatal asszony. Mithogy igazottan viselkedett, némofozóval megvizsgálták. A mofozó az asszonynál eldugva 100 pengős címletekben 6000 pengő talált. Bekísérték a rendőrszobára és jegyzőkönyvet vettek fel az esetről, majd az asszonyt, aki utlevele szerint Schmeuck Pálné, született Róth Róza, szatmárnémeti 24 éves kalapszalontulajdonos, román állampolgár. Budapestre kísérték.

Száznegyven kilométert uszott egy 19 éves dán leány

Jenny Kammergaard, a tizenkilencéves dán csodaszőző sikeresen bevégezte nagy teljesítményét: a Kelt-tenger átúsztását. Július 29-én, déli nyegyedizhettékkor Warnemünde közelében elérte a német partot: a 140 kilométer hosszú utat tehát 40 óra és 10 perc alatt tette meg uszva. A vízből hallatlanul frissen, ragyogó jókedvben szállott ki és boldogan fogadta a parton összesereglett sok ezer főnyi embertömeg lelkes üdvözlését.

Utja igen megerőltető volt s különösen az utolsó szakaszon rendkívül erős ellenáramlattal kellett megküzdenie. A nagy teljesítmény egyáltalán nem viselte meg, de azért persze alapos pihenőre van szüksége.

Pénzt a folyóba dobta és maga is beugrott egy öngyilkosjelölt. Falkenau (Csehországban) közelében egy csendőrszervezte, amint egy nyomorék nő csomagot dobott az Eger folyóba és aztán beugrott a vízbe. Sikerkült megmentenie az öngyilkosjelöltet, egy 30 éves leányt, aki gyermekkorában baleset következtében mindkét lábát elvesztette s azóta súlyosan idegjelző volt. A csomagot is sikerült kihalászni a vízből. Kiderült, hogy a csomagban bankjegyek voltak, huszezer csekkora értékben. Az életunt leány megtakarított pénze volt ez, amelyet öngyilkossági kísérlete előtt kivett a karibadi takarékpénztárból, hogy magával vigye a halálba.

Sulyos bányarobbanás Tokajban. Az Északmagyarországi Köszénbánya Résvénytársaság tokaji bányájában halálosvégyű dinamitrobbanás történt. A robbanás életveszélyesen megbesebített három bányászot. Közülük Borbély Béla kórházbeállítás közben meghalt. Wolf Mihály és Nagy Miklós bányászokat életveszélyes sérüléssel szállították a nyiregyházi kórházba.

Jászberény küldöttsége a miniszterelnök-nél

Jászberény megyei város képviselő-testülete az Imrédy-minisztérium kormányalépésekor közgyűlési határozatot hozott, amelyben a város közönsége az új miniszterelnököt, aki pénzügyminiszter korában tudvalóan a város képviselője volt, kormányalépése alkalmából meleg szeretettel üdvözölte és a város lakosságának bizalmáról és ragaszkodásáról biztosította.

Jászberény képviselőtestületének ezt a határozatát július 29-én küldöttség nyújtotta át vitéz Imrédy Béla miniszterelnöknek. A küldöttség tagjai voltak Antal István dr. államtitkár, a város jelenlegi országgyűlési képviselője, Friedvalszky Ferenc dr. polgármester, Kele István dr. pápai prélatus apátplébános és Pénczés Sándor dr. tiszti főügyész.

Vitéz Imrédy Béla miniszterelnök meleg szavakkal biztosította Jászberény város polgárságát, hogy mint az ország miniszterelnöke is éppen olyan szeretettel és együttérzéssel viseltetik a város és a lakosság ügyei iránt, mint mikor még a város képviselője volt. Kérte a küldöttséget, adja a város közönségének tudomására, hogy Jászberény népét már akkor is szívébe zárta és meleg szeretettel gondolta rája.

Két miniszteri beszéd

A nyári egyetemek jelentőségéről és hivatásáról nyilatkozott a kormány két tagja: Bornemisza Géza iparügyi miniszter, aki a soproni nyári egyetemet nyitotta meg és azt hangsúlyozta, hogy a helyes gazdasági érzék egyenrangú a nemzeti társadalmi szemléletfejlesztésével. Örömet fejezte ki előlött, hogy a nyári egyetemek előadási módszere olyan, hogy a más szakmában dolgozók számára, de ezen túlmenően a nagyközönség számára is szolgálja a helyes ismeretterjesztés feladatát.

Teleki Pál gróf kultuszminiszter a debreceni nyári egyetem megnyitására a természet és világtörténelem embertformáló hatásait fejtegette. Öviszont azt mondta:

— Ha az emberek többet foglalkoznának a mindennapi ételtől távol eső dolgokkal, a világnak, a természetnek és a világtörténelemnek nagy folyamataival, akkor valószínűleg nemcsak józanabbak, de szerényebbek is lennének.

Maga kérte halálraítélését egy bandita.

Kovács Mihály 36 éves stanolasi (Leánygyors) bandita ellen határozos gyilkosság miatt emelt vádat az ügyész. Kovács bízhatatlan vérengző módon végzett áldozataival, akiket fejcsapásokkal és székkel rájtuk ejtett szurkosokkal ítőztatóan megcsokított.

— Követeltem, hogy ítéljenek halálra!

— kiáltotta a tárgyalás folyamán.

Amikor a bíró erélyes hangon rendutasította, halkán hozzáfűzte:

— Ne fáradjon velem, bíró ur!

A védelmére kirendelt ügyvédnek Kovács semmilyen nem volt szegtségére. A bíróság halálraítélte. Kovács mosolyogva hallgatta az ítélet kihirdetését.

Hármas családi öngyilkosság Egerben.

Hármas családi tragédiát fedeztek fel július 31-én, vasárnap reggel Egerben. Schwarzs Sándor 75 éves egri orvos, 63 éves feleségét és 42 éves Sarolta leányát megmérgezte taláta a családeány. Mindhármukat kórházba vitték, ahol az orvos anélkül, hogy eszméletre tért volna, meghalt. Felesége és leánya később magához tért. Elmondták, hogy este a vácsoránál megbeszéltek, hogy közös akaratral öngyilkosságot követnek el. Az apa először leányának, azután feleségének, majd pedig magának feskendezett be nagymennyiségű morfiomot és azután aludni mentek. A leány elmondotta, hogy anyagi gondok miatt akartak megválni az élettől. Az anya és leánya állapota súlyos.

Rövid
történetA nyul
Irtá: Nyáry Andor

Vörös János sokáig nézte az asztal tetejét, aztán feleségére vetette tekintetét:

— Mikor jön el a végrehajtó? — kérdezte tompán.

Az asszony a köténye csücskével megtörölte a szemét:

— Holnap, — szepgte bágyadtan. — Ha délig az adott nem fizetjük ki, azt mondta, elviszi az ómáriumot.

— Holnap vásár lesz Földváron, — mondotta az ember. — Behajtom a malacot. Megkapom érte a huszonnégy pengőt. Elég lesz adóra.

Másnap a malac röffent. Vörös János madzagot kötött a hátulós lábára, aztán megindult vele Földvár felé. Elöl ment a malac, utána meg ő.

A nap még jóformán fel sem szaladt az égre, már megérkeztek a vásárhoz. A malac szép volt, a vevők mindjárt körülfogták. Felőre sem telt bele, már gazdát cserélt. Öt pengővel többet kapott érte, mint amennyire számított.

Vörös gazdának jó kedve kerekedett. Gondolta, magában, hogy a gőzkocsi is csak akkor szalad, ha az álomlós víz szivatt. Így hát neki sem árt, ha a gőzös példáját követi. Persze, víz helyett borral.

A hivatalos huszonnégy pengőt belekötötte a kendője csücskébe, a többivel meg betért a kocsmába.

Megivott másfél liter kadarkát, aztán ingadozó lábait utnak egyengette.

— Gyite, Sárgal Mehetünk!

Mikor a fordulózó ért, a fák közül elővillant a faluja tornya.

Az öreg felkurjantott:

— Jöhét a végrehajtó! Hanem az ómáriumot nem viszi el!

Hamiskás kedvében a kórkás mellett, — hogyan, hogyan nem, — egy nagy nyul heverészett. Vén volt az istenadta, a szőre szinte vörösdött, amint a forró napugráz rápökölt.

— No, — gondolta — ezt én megfogom!

A nyul aludt, meg sem mozdult. Vörös János a fejbujárára nyomta a kalapot, hogy jobban lásson. Lábujjhegyre huzódott, aztán szép lassan a nyul felé fordult. Mikor aztán illendő távolságra ért hozzá, hirtelen ráhasalt.

— Megvagy, komám!

A nyul felébredt, rugdalózott, erőlködött, szabadulni akart, de az öreg magyar vasmarokkal fogta a bundáját.

— Most már kaparhatsz, — lihegte, amikor már megfékezte.

A jó fogás még a jó vásárnál is vidámabb kedvre hangolta. Már azt is tervezte, hogy az almárium megmentése öröme a megmaradt pénzért bort hozat s a nyulpökölt mellé meghívja a körösztkomát, a sógort, de még a végrehajtót is.

— Megérdemli, hiszen neki köszönheti a nyulat. Nélküle nem lett volna se nyul, se pénz, se bor.

Nagyt nevetett s a nevetés a vállán megzöttentette a tarisznyát.

A zöttényesére a nyul összeszedte minden erejét s akkorát dobott magán, hogy az öreg majdnem hasraesett.

A nyul kiugrott a tarisznyából s az öszekötözött hátulós lábán sántikálva nekivágott a mezőnek.

— Ejnye a nemjóját! — sápadt el az öreg.

Nem a nyul sápasztotta el, hanem a huszonnégy pengő, a malac ára, az almárium váltása. Ott van a kendőben, a nyul lábán. Most azt is viszi az átkozottja! — Ejnye a viláogságát!

Hóna alá szoritotta a tarisznyáját, aztán usgyi neki! Befogta öreg lábait, aztán a nyul után lötyögött.

A nyul bukdácsolt, az öreg futtatott.

A mezőn szénát gyűjtöttek az emberek.

Az öreg már messziről kiabált feléjük:

— Fogják meg! Hahó! Elibe! Ke-

ritsd! Ne engedd!

Mikor a szénagyűjtők megtudták, hogy miről van szó, ők is a nyul után eredtek. Ki kaszával, ki gereblyével. Az asszonyok meg a petreneruddal.

Minél tovább futottak, annál többen csatlakoztak a furú csoporthoz. Az öreg füt-fát ígért annak, aki a nyulat megfogja.

Az emberek igyekeztek is eleget tenni a kívánságnak, de hiába volt a nagy igyekezetük, mert a nyul — éppen, amikor már megnyomhatták volna — beszaladt az erdőbe!

— Elmegyünk a jágerhez. Meg kell hajtani az erdőt!

A jáger szerencsére otthon volt s amikor elmondták neki, hogy mi járatban vannak, s hozzá az öreg még öt liter bort is ígért neki arra az esetre, ha a nyulat lelővi, hajlott az alkura.

Meghajtották az erdőt s az utolsó hajtásnál terítékre került a nyul.

A jáger felemelte s az öreg felé tartotta:

— Ez volt az?

Az öreg szemügyre vette a nyulat, aztán megörült:

— Ez volt, a görös ránditsa össze a lábát! — mondta boldogan.

Egy gömbölyű menyecske felcsodálkozott:

— Jé! A keszkenő nincs a lábán!

Az öreg magyarban meghült a vér:

• — Ejnye a dicsőségit!

— Elveszejtette!

Kezébe vette a nyulat, aztán — mit csináljon — kárvalottan hazaballagott.

Déffelé járt az idő.

Az asszony a kapuban állt, nem tudta, hol késik az ura.

Eppen delet harangoztak, amikor az öreg megérkezett.

— Ággy Isten! — fogadta az asszony s a pupos tarisznyára mutatott. — Mit hozott kend?

Az öreg tompán felelt:

— Nyulat!

— Mi a csudát?

— Nyulat, — ismételte az öreg, aztán elmondta úgy, ahogyan volt az eset.

Az asszony összecsapta a kezét:

— Szent Isten! Most aztán oda a malac is, meg az ómárium is!

Az öreg szeme villámot vágott:

— Nem baj! — mondta keményen.

— Az a fő, hogy a nyul megvan!

És megmagyarázta a dolgot:

— Az ómárium elveszhet! A malac is! Ha kell, még a ház is! De hogy engem egy nyavalás nyul csuffá tegyen, azt nem engedem!

Magasabbak lesznek az emberek. A német katonavosok megfilyeslése szerint az emberek testmagassága állandóan növekszik. A különböző számítások szerint az 1894—1898. években a sorozásra került újoncok közül 1.6 százalék volt magasabb 180 centiméternél, ezzel szemben 41.8 százalék volt alacsonyabb 165 centiméternél. Az 1913. évi korosztály, amely legutóbb került a sorozhatóság mérceje alá, már sokkal magasabbnak bizonyult. Az újoncok közül 5.82 százalék volt 180 centiméternél magasabb és csak 21.16 százalék 165 centiméternél alacsonyabb.

Ötvenméteres szakadéka zuhant egy autóbusz. Craiova (Románia) város határában a hegyek között kanyargó országuton egy autóbusz 42 utassal zufulton robotgott. Az egyik kanyarodónál a soffőr hirtelen rántotta meg a kormánykereket, amely eltört. A kormány nélkül maradt autóbusz erre nagy sebességgel nyilgyenesen rohant előre, míg a következő kanyárnál belezuhant egy ötvenméteres szakadékba. A kocsi kétszer fordult meg a levegőben és csodálatosképpen egyetlen egy haláleset sem fordult elő. A súlyos sebesültek száma huszonöt.

A mi költőink

Porszem vagyok...

Porszem vagyok; ember-parány,
A lét rögs országutján.
Vészes szokér nyargal rajtam,
Örök buval megrakottan.

Porszem vagyok, hamu vagyok!
Péppé gyurnak baj-viharok.
Néma kérdés zokog bennem...
Porhelyemet, vajh, hól lelem?!

Por vagyok ma! És mi holnap?
Zsarnoklábak megtaposnak,
Szárnyára kap a vég szele,
S elsodor a világűrbe!

NAGYRÁKOSI BARTHA KÁLMÁN
Budapest

De jó lenne elfeledni...

De jó lenne elfeledni
azt a sok-sok fájo évet,

De jó volna letörölni
azt a sok-sok hulló könnyet.

Ugy szeretnék kis falumba
mindörökre visszamenni,

S a muskátlis ablakunkból
minden este kihajolni.

Azt a halvány, barna kislányt
mért is kellett megszeretnem?

És azóta, ha más szeret,
mért is kellett megölelnem?

Tudám csak, hogy elfelejttem,
visszamenni a falumba,

S búfelelőn ráhajolni
a muskátlis ablakunkra.

SZABÓ JENŐ (Vaspör)

Magyar tragédia

Keletről jöttünk... Királyi álmok,
Játékos kedvi, nagy délibáb,
Kiserkedésig bő, magyar vér
S felhajrázó, feszült izom
Keresztettek velünk hazát.

Keletről jöttünk... Dus mezők, vizek,
Az isten gazdag asztalától.

Azóta is vérinkhöz tapadt

— Lelkünkötöl el nem szakítható —

Örök-gyerekek virtuskodásból.

Keletről... mesés, pompás Keletről,
Kuruckodva, nótásan jöttünk.

Halálosontos sok intőjele,

— Vértaplakra és hulláhegure —
Hejje-hujjásan csak neveltünk.

Keletről jöttünk... dicsőségért!

Hajtott a hirnév mámorra

A holdogságnak álmodott,
Lidérces, csalán csalogat,

Végzetes, nagy kárhozatba.

Keletről jöttünk s amög szemünk
Magas, álom-egyekbe tört:

Játszva siklott át rabló kézre,
Mihézt ezer fogt szerzeztünk:

Az édes, véres anyaföld.

CSIZMADIA SÁNDOR
(Komádi)

IGAZGYÖNGYÖK

Ha beható vizsgálat alá vesszük azoknak az egyéniségét, kik vagy a társadalmi élet terén vagy a művészettudomány, ipar, kereskedelem, földmívelés körében kiváló aikereket arattak, akkor arra a meggyőződésre jutunk, hogy nagyjaink mindenkor önjerejük, önállóan vívták ki eszméik és elhatározásaik diadalát.

Veszély idején a legnagyobb segítség: a higgadság.

Minden hangszer

legjobb minőségben és legolcsóbban vásárolhat a hirneves

Reményi Mihály
hangszertelepen. Budapest,
VI./15, Király-utca 58-60.

Kérje 51. sz. díjmentes árjegyzékemet

Találja ki!

Melyik országban nem nyugszik le soha a nap?

(Rakacszi István, Gagyapáti ötlete.)

A levelezőlapra irt megfajtéseket a Vasárnap szerkesztőségének címére (Budapest, V., Báthory-u. 24.) kell küldeni tíz napon belül. Elkésve érkező válaszokat nem veszünk figyelembe. Jutalom:

néhány értékes könyv.

Kiosztjuk olyan olvasóink között, akik helyes megfajtést küldenek be; előfizetőibőlünk tagjai és előfizetési díjhatálosuk nincsen.

A Találja ki! helyes megfajtését és eredményét a 35-ik számban tesz-zük közzé.

A 29. számban közölt számréjtvény helyes megfajtése:

Hiszek Magyarország feltámaszásában!

A réjtvényt tizenhét előfizetőnk fejtette meg helyesen.

Könyvjutalmat nyert:

Fekete János (Mohács).

Emlékkünnepségek Petőfi Sándor eltünésének évfordulóján

Kiskörös város közönsége bensőséges kegyelettel ünnepelte meg a város nagy fia: Petőfi Sándor tragikus eltünésének 89-ik évfordulóját. A városi tanács, a Petőfi irodalmi Kör, a MANSz helyi csoportja és a Kaszinó már a kora reggeli órákban koszorukat helyezték el a költő szobrára, amely az első és a legérgebb Petőfi-szobor az országban, továbbá az új bronz Petőfi-szoborra. Petőfi nádfeleles szülőháza szombaton este gyászfatyolós nemzetiszínű lobogót tüztek ki, ahová a zárandók ezrei vonultak és virágokkal árasztották el azt a szobát, ahol hazánk nagy költője született.

A kiskunfélegyházi Petőfi Dámskór vasárnap délelőtt Petőfi Sándor halálának évfordulója alkalmából Petőfi-emlékművelést rendezett a költőnek Segesvárról idchozott szobra előtt.

Egy kis mosoly

A házasság első évében a férj beszél és az asszonyka hallgatja; a második évben csak az asszony beszél és a férjnek kell hallgatnia; a többi évben mindketten beszélnek és a szomszédok hallgatják.

— No, milyen az új házörzö kutyád?

— Remek, csak kissé nagyot hall. De ha valami gyanus zajt hallunk, csak meg kell zörgetni a házikóját, rögtön kijön és úgy ugat, mint a veszedelem.

— Mondd, hogy jutott eszedbe ilyen vad citromszínű ruhát csináltatni?

— Mert folyton az jár az eszemben, hogy milyen nehéz volt ró a pénzt kifacsarnom belőle.

— Képzeld, Mácsi néni pénzt kért azért, hogy nyárra átengedte nekünk a házát.

— No, erről ráismerek.

— Csak hogy mi nem adtuk neki egy vasat sem és nem is fogunk.

— Erről meg rátok ismerek.

Halála eszték a darazsak. Ötös Anna Remete (a megszallott Erdősben fekszik) községbeli 38 éves gazdálkodó leánya az erdőben darazsfezszeke lépett.

A megbolygatott darazsak teljesen ellepték testét és annyira összecsapított, hogy elvesztette eszméletét. Mire rátaláltak és bevitték felújába, a darazsfezszekek mérge annyira felszívódott már testébe, hogy rövidesen meghalt.

RÁDIO Budapest I. VASARNAP, VIII. 7.

9.30: Hírek. 10: Róm. kath. istentisztelet. 11.15: Evangélikus istentisztelet. 12.30: Pontoz. Időjárás és vészálás. 13.30: Operaházi zenekar. 13.05: „Esztergom”. Irta Babits Mihály. 13.50: „Egész-ségügyi Kalendárium”. 14: Hangszemek. 15: Gyümölcsesség, világítás és csomagolás. Horn János kertészeti tanítványai tanár előadása. 15.45: Cigányzene. 16.30: „Troncsón”. 17: Szatmári Tibor zongorázik. 17.30: „Világírú dalok különböző történetei”. 18.30: Jazz. 18.50: Szalonzene. 19.30: Közvetítés a Szent István emlékvé nemzetközi repülő-találkozójáról. 20.10: „Antón szerzetesi menyasszony”. Vidám zenés rádiójáték. 21.10: Hírek. Időjárás. 22.10: Jazz-hármas. 22.30: Katonazene.

Állandó közvetítések hétköznapi napokon: 6.45: Torna, utána hangszemek. 10: Hírek. 10.20: és 10.45: Két felolvasás. 11.10: Vízjelzés. 12: Harangszó, időjárás-jelentés. 14.40: Időjelzés, stb. 16.45: Pontoz. Időjárás, stb. 00.05: Hírek.

HÉTFŐ, VIII. 8. 12.05: Zongora—benedi. zongorakísérettel 13.30: Szimfonikus zenekar. 16.15: Diákféltára. 17: Cigányzene. 18: „A jóvő háborúja”. 18.30: Hangszemek. 19.35: Elbeszélések. 20.10: A Szegeci Ünnepi Játékok keretében a „Turandot” című Puccini opera közvetítése. 23: Cigányzene.

KEDD, VIII. 9. 12.05: Hangszemek. 13.30: Cigányzene. 16.15: „A mindenre ráfordó asszony és a kinek semmire sincsen ideje”. 17: „A hőmérsékletvárosi csepegető legények”. 17.35: Daloshangverseny. 18.15: „A légtalpon műszaki kérdések”. 18.35: Hírtá. 19: „Madárcsere a nyári Tiszán”. 19.30: Magyar nádaest. László Imre énekel. Sárvári János tiszogatók cigányzenekisértel. 20.30: Tréfás székely mesék. 21.20: Zongora. 21.55: Időjárás. 22: Szalonzene. 23.10: Jazz.

SZERDA, VIII. 10. 12.05: Balalajka-zenekar. 13.30: Szalonzene. 16.15: Diákféltára. 17: Hajas László, a kaunasi operaház hangversenymestere hegédül. 17.30: „A hongfoglalás korának magyar katonája”. 18: Tánclémezek. 19: Elbeszélés. 19.30: Gyenge Anna énekel. 20.25: Katonazene. 21.30: Cigányzene. 21.50: Időjárás. 22.45: Jazz.

CSÜTÖRTÖK, VIII. 11. 12.05: Rendőrzenekar. 13.30: Hangszemek. 16.15: „Befőzési tanácsadó”. 17: Elbeszélések. 17.30: Cigányzene. 18.30: „Magyar táj magyar szemmel”. 19: „Levgyen egy, máj régen volt”. Operett. 21.25: Hírek. Időjárás. 23.25: Cigányzene.

PÉNTEK, VIII. 12. 12.05: Cigányzene. 13.30: Postászenekar. 16.15: Diákféltára. 17: Elbeszélés. 17.35: Szalonzene. 18.30: „Magyar gyerekek a tulipánok országában”. 19: Tánclémezek. 19.45: Kültügyi nevezdóra. 20.20: Operett-részletek. 21.45: Időjárás. 21.50: Zongora. 22.45: Cigányzene.

SZOMBAT, VIII. 13. 12.05: Szalonzene. 13.30: Hangszemek. 16.15: Mesék. 17: Műszaki tanácsadó. 17.30: Cigányzene. 18: Elbeszélés. 18.35: Székesfehérvári Zenekar. 20: Két egyfelvonásos: 1. „Csúnyja kell banni a férfiaknak”. 2. „Ut a boldogság felé”. 20.45: Cigányzene. 21.30: Hírek. Időjárás. 22.10: Jazz. 23.15: Katonazene.

Budapest II. Vasárnap, VIII. 7. 11.20: Szalonzene. 13: Hangszemek. 16.35: Cigányzene. 17.05: A rádió tárgysorsajátékának ismertetése. 18.25: Előadás. 19: Történelmi előadás. 19.30: Hangszemek. 21: Cigányzene. — Hétfő, VIII. 8. 18.35: Előadás. 19.30: Gordonka. 20.25: Hangszemek. — Kedd, VIII. 9. 18.35: Elbeszélés. 19: Ének. 19.30: Mezőgazdasági féltára. 20.25: Hangszemek. — Szerda, VIII. 10. 18: Közvetítés a Fűvésztervből. az Alba Regia virágzásáról. 19.35: Előadás. 20: Hangszemek. 21.30: Hírek. Időjárás. — Csütörtök, VIII. 11. 19.35: Felolvasás. 19.30: Előadás. 20.25: Hangszemek. 21.35: Hírek. — Szombat, VIII. 13. 17: Cigányzene. 19: Elbeszélés. 19.30: Mezőgazdasági féltára. 20: Hírek. 20.25: Zongora. 21: Hangszemek.

A JÓ ÖNTÖZÉS FELTÉTELEI

Az öntözés akkor megfelelő, ha vízzel átítatja azt a földréteget, melyben az illető talajon termelt növények hajszálgyökerei elágaznak. Így kerti övnyévcik gyökerei nagyjából 15—25 cm mélységű rétegben helyezkednek el, tehát a kerti öntözés igazi célját csak akkor éri el, ha ezt a réteget is átítatja. Ha az öntözött talajra csak annyi vizet viszünk, hogy ez a talajba 3—5 cm-re hatol be, az csak „látszólagos” öntözésnek tekinthető, melynek a növények annyival is inkább kevés hasznát látják, mert hiszen a nap és szél csakhamar elvonják megint a föld színéről azt a kevés vizet, melyet ott szétöntöztünk.

Inkább öntözzünk tehát hetenként egyszer alaposan, mint naponként, de oly felületen, hogy abból növényeinknek semmi hasznuk se legyen.

Az, hogy napsütésben nem szabad locsolni, tévedés. Nincs ugyanis az öntözővíz és a növényi sejtek között olyan hőmérsékleti különbség, hogy ez a növényre káros lenne. Mindazáltal inkább este öntözzünk, mint nappal, mert így csökkentjük a föld felszínére vitt nedvesség elpárolgását. Ugyancsen okból inkább este öntözzünk és ne reggel, mert az este szétöntött nedvességnek van ideje éjjel a talajba szivárogni, míg a reggel szétöntött nedvesség nagyobb része elpárolog a levegőbe.

A szétöntött nedvesség elpárolgásának megakadályozására a legegyszerűbb eszköz a talaj színének esőzések utáni feltörése, sekély kapálása, sarabolása.

Az árnyékolásra számos mód van: lehet tőzeggel, törékkel, szénával is árnyékolni.

Az öntözés munkáját csökkenthetjük, ha a kútból csövekkel vezetjük a vizet a kert különböző pontjain földre ácsolt hordókba. Így a víz zethordásának fáradsága elmarad; a kannát a legközelebbi hordóban meríthetjük tele.

let 14.25, repcepagácsa 13.50, rozskorpa 15—15.20 pengő métermértésenként.

Tenyészmarhák és jarmosok. A bel-földi jarmosok (tarka) és beállítani való tinó 60—70, a bel-földi jarmosok (fehér) 60—74, 1½ éves üsző 60—74, 1½ éves tinó 60—74, fiatal, friss fejű tehén 70—80 fillér kg-ként elősúlyban. Vágómarha. Bika, tarka, Ia 70—74, Ila 54—68, IIIa 45—50, ökrök, magyar Ila 52—57, Ila 48, tarka, Ia 65—72, Ila 52—64, IIIa 45, tehén, magyar, Ila 46—54, tarka, Ia 61—66, Ila 47—60, Ila 43—45, 4. növények 56—74, kicsontozni való 34—35 fillér kg-ként elősúlyban.

Borjú, Ia 81—83, kivétel 90, Ila 74—80 fillér kg-ként elősúlyban.

Juh. Külföldnek megfelelő prima fiatal ürü darabonként 50 kg súlyban 40—50, prima fiatal bárány páronként legalább 80 kg súlyban 46—52 fillér kg-ként, etetésállítás után gazdaságban mázsával, 3 kg sulyelvonással.

Ló, igaz koszló (nehéz nyugati fajta) 400—1100, igaz koszló (könnyű nyugati fajta) 250—550, számar 45, alárendelt 16 40—240, vágó 16 35—250 pengő darabonként.

Sertészsír. Szedettzsír 98—101, feltört zsír szalonával, Ia 127—130, Ila 124—127, feltörtzsír, Ia 124—132, Ila 116—124 fillér kg-ként.

Nyersbőr. Marhabőr, 40 kilónál nehezebb, magyar 70—80, tarka 90—95 fillér, a 40 kilónál könnyebb marhabőr 10 fillérrel olcsóbb. Tarka bikabőr 35 kg-ig marhabőrből, 36—40 kg-ig 20%, 41—50 kg-ig 20%, 51—60 kg-ig 20%, 60 kg-on fölül 40% leonás, borjubőr, hosszalóbbal 115—130, rövidlábbal borjubőr 125—145, merinó juhbőr, mélyszulva 60—70 fillér kg-ként, Mérszoros lóbőr darabonként 10—11 p, kisebb lóbőrt 10—20%-kal kevesebbet fizettek.

Zsír és szalonna. Szalonna, olvasztani való 132—156, sózott 150—180, füstölt 170—240, haj 156—172, tepertő 160—220, sertészsír, helybéli 160—176 fillér kg-ként.

Halpiac. Hareca, nagyszag szerint 260—450, csuka 140—240, ponty 150—200, kárász 120—140, compé 120—140 fillér kg-ként; rák darabonként 10—40 fillér.

Baromfi és tojás. Élő baromfi: Tyúk 200—350, csirke, rántani való 90—140, sütni való 140—250 fillér darabonként. Leölt baromfi: Tyúk 130—180, csirke, rántani való 200—300, sütni való 180—300, ruca, bízott 130—180, lud, bízott 130—200, libamáj, nagy 500—800, kesi 300—500 fillér kg-ként. Teatojás 10 darabig 8—9, 10-tól 6.5—8, apró 6.5—8 fillér darabonként.

Tej és tejtermékek. Teljes tej 30, lefőzött 100, aundtje 80—100, tejszín 180—200, tejföl 100—120 fillér literenként. Centrifugált vaj 320—340, főzöttvaj 280—300, tehenitölt sovány 60—80, juhurtó 100—240, kevert túró 140—160, julsajt 200—400, trapista 200—260 fillér kg-ként.

Fűszer és egyéb. Paprika, édesnemes 490—520, fűdés 400—480, rózsá 320—380, mák, kék 150—200, pergetett méz 160—180, köménymag 200—300, házi-szappan, szín 96—120, közönséges 56—96 fillér kg-ként.

Zöldsz. Sárgrópa 4—16 (csom.), petrezselyem 4—24 (csom.), zeller 2—8 (db-ja), kalarabé 1.5—5 (db-ja), kárfél 60—160, vörshagyma, makó 9—14, fokhagyma 16—30, fejeskáposzta 5—12, savanyított káposzta 28—36, kelkáposzta 6—12, vörshagyma 20—40, fejlessaláta 4—12 (db-ja), torma 40—160, burgonya: Gálbaba 9—12, nyári rózsá 9—12, tönör, esztergomba 80—200, szegfűgomba 100—140, éti vargánya 100—140, szárított 350—500, uborka, sárganyitani való 10—24, nagy, salátának való 4—20, zöldpaprika, apró hegyes 20—48, nagy tölteni való 18—50, fűz, fűz 4—8, paradicsom 20—44, zöldbab 20—48, vajbaba 20—48, zöldborsó, bílyeges 60—100, sóka 16—26, paraj tisztított 16—30, feketeretek 12—24 fillér kg-ként. Hónaposretek csomó 8—10, zöld tengeri darabonként 3—8 fillér.

Gyümölcs. Alma 30—80, körte 40—120, szilva, nem mészaváló 36—54, aszalt-szilva 130—180, szilvafél 120—160, gyümölcsiz 120—300, ringló, nemes 50—120, befőtt való 40—80, kajsziabarack 40—120, őszibarack, nagy 60—140, kicsi 30—100, görögdió, faj 28—50, sárgadió, faj 20—60, málna 80—140, diófél 380—480, mogyoróból 28—340, héjazott mandula 480—660 fillér kg-ként.

Borpiac. A forgalom az elmúlt hetekhez viszonyítva kissé meglendült. A leg-nagyobb eladás Kiskunhalason volt, ahol mintegy 2500 hl pengőért hektoliter, átlagban 2.40—2.50 pengőért hektoliter.

fokongként. Kisebb eladások 2.20 pengő árán is történtek, de általában a kom-mercióban 2.40—2.50 pengő hektoliter, fokongkénti alapon keltek el.

Szesz és szeszitalok. A szeszárak változatlanul zárukak. A gyümölcsleves-külföldi alapon élénk volt a kereslet, azonban a zérér árukínálat folytán drágult. Árban kerültek kisebb tételek forgalomba. Törökpálinka 3.40, seprőpálinka 3.40, szilvium 5.50, barákdálya 6.50, oper-pálinka 4.80 pengőig terjedő árúak keltek el. Borpiacban nincs kínálat. Az árak 10.000 literfokongként, hordó nélkül, 1 lóblázat szerint, +3% forgalmi ádré-tenők.

Idegén pénznemek vételi és eladási ára. Száz pengőért többé kerül száz darab: Angol font 1660—1680; dollár 337.30—431.50; kanadai dollár 332—337; holland forint 185.15—187.15 pengő. — Száz pengőért kevesebbe kerül száz darab: Csehszlovákia 1.950—12, lengyel zloty 60—61.40; szerb dinár 7.15—7.70; francia frank 9.15—9.55, román leu 3—3.45; bolgár leva 3—3.60; svájci frank 77.25—78.15 pengő. Ezekhez az árhozhoz még a Magyar Nemzeti Bank által megállapított hivatalos felárak járulnak.

Arany- és ezüstpénzek ára

Ezüstpénzek: 1 darab egykoronás 37 fillér; kétkoronás 75 fillér; ötkoronás 1 pengő 97 fillér; régi egyforintos 1 pengő 0 fillér.

14 karátos tómarany grammonként 3 pengő 20 fillér.

Szárnyarany kilogrammja 5800 pengő. Szinezüst kilogrammja 96 pengő.

Vásáros jegyzéke

Vasárnap, VIII. 7. Állat- és kirakóvásár: Abádszalkó, Velenec (bizonytalan). — Hétfő, VIII. 8. Állat- és kirakóvásár: Egyek, Érd (bizonytalan), Izsák, Kecskemet, Kenderes, Kétegyháza, Mezőcsát, Pápóc, Pásztó, Putnok, Rajka, Rakamaz, Sajószentpéter, Sárkeresztúr (bizonytalan), Somberek, Üllő, Veszprém. Kirakóvásár: Kalocsa, Nagykáponak, Nagyoroszi, Sárvár. Ló-, marha- és kirakóvásár: Kerta, Mekényes, Nova. — Kedd, VIII. 9. Állat- és kirakóvásár: Génc, Nagyecsed, Pásztó, Soltvadkert, Ló-, marha- és kirakóvásár: Hedrehely (bizonytalan). Kirakóvásár: Kalocsa, Ló- és kirakóvásár: Mihályi, Sellye, Tornyiszentmiklós. Lóvásár: Zalaegerszeg (bizonytalan). — Szerda, VIII. 10. Állat- és kirakóvásár: Belpátfalva, Szentdionis. Ló- és kirakóvásár: Berzence, Vasvár. Marha- és kirakóvásár: Bő, Szentgyörgyvölgy. Lóvásár: Csorna. Kirakóvásár: Dömsöd (bizonytalan). Ló-, marha- és kirakóvásár: Nagyberki. — Csütörtök, VIII. 11. Állat- és kirakóvásár: Berettyóújfalva, Győrszentmárton, Lövő. Lóvásár: Devecser. Kirakóvásár: Diósgyőr. Ló-, marha- és kirakóvásár: Kaposmérő. Ló- és kirakóvásár: Keszthely, Melykút. — Péntek, VIII. 12. Állat- és kirakóvásár: Gyoma, Süköd. Marha-, sertés- és kirakóvásár: Devecse. — Szombat, VIII. 13. Állat- és kirakóvásár: Gyoma, Makó, Szegvár.

KIADÓTULAJDONOS: „FALU” MAGYAR GAZDA ÉS FÖLDMIVEL SZÖVETSÉG FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: MAYER EMIL.

Legújabb szabadalmu dugattyú nélkül gyümölcsfapernetező készülék

Nincs benne bór, gumi, sem fémugattyú. Nem romlik, nem kopik, szerszám nélkül, szabad kézzel szétszerelhető. Használatban bármilyen edényből, vagy háttálcánból, utóbbit esetben egy rossz permetezőgép tartalma is alkalmas; belül ónozza is kapható. Kérjen díjtalan leírást a „Vasárnap”-ra való hivatkozással.

Gyártja: Takács Károly, ny. MÁV előjáró. BUDAPEST, VI., Kerekes-utca 24. Telefon: 2-906-70.

VÁSÁR ÉS PIAC

GABONATÖZSDE

Készárúpiac. Buzsa, tiszavideki, 77 kg-os 19.95—20.10, 78 kg-os 20.15—20.30, 79 kg-os 20.35—20.50, 80 kg-os 20.40—20.60, egyebek 77 kg-os 19.85—20.05, 78 kg-os 20.05—20.25, 79 kg-os 20.25—20.45, 80 kg-os 20.35—20.55, rozs, pestiérdekli 15.20—15.30, egyéb 15.30—15.45, takarmánybuzsa, Ia 15.25—15.75, Ila 15—15.25, zab, új 16.10—16.30, tenyéri, tisztított 18.50—18.65, egyéb 18.35—18.50, finom buzarkorpa 12.50—12.70, 8-as buzalisz 14.80—15.25 pengő 100 kg-ként.

Határidőpiac. Rozs októberre 15.95—15.96, márciusra 16.44—16.45, tenyéri szeptemberre 17—17.63, 1939 márciusra 13.75—13.77 pengő 100 kg-ként.

Magpiac. (A Mauthner Ödön Magyar-melől és Magyar-escademi Rt. heti jelentése). Biborherében az export fedezése egyes szállárúlat idézett elő, Székesbük-köny iránt mutatkozott némi érdeklődés, 35—37 pengős ár mellett néhány kötés is történt. Új felhívásúcs lucernanagyon véleményes vásártások voltak 200 pengős árban. Fehérherény: élénk fizet alakult ki jól tartott árak mellett. Lenese javult, mák változatlan, új bab igen szűr. Repce kissé mezzsullárúlat az export-keresletre. — A Budapesti Áru- és Értéktőzde hivatalos jegyzékei megismerve 100 kg-ként, új Budapest: Repce 25—25.50, al feladóállomás: mák 93—96, Viktória-borsó sterilizált 18—19, Express sterilizált 17—18, lenese nagyüzemi 42—48, közepesüzemi 30—36, kizsímelt 22—28, biborheré 54—58 pengő.

Takarmány. Róti szóna Ia új 6.20—8.50, IIa új 3.90—6, lucernaszóna 7.50—11.50, zabosbük-könycszóna 6—7, alomszóna, rozs 3.30—4.50 pengő mm-ként.

Ábraktakarmány. Árpakorpa 14.80, borsóhéj 19.50, borsókönny 16, buzarkorpa 15.75—16, buzaktakarmányliszt 20—20.50, hulliszit 45, kőszidőpagócsa 14.75, lenmagpagócsa 16.50, méziszó 10, napraforgópagócsa 15, szárított répasze-